

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	8 ft — kr.
Negyedévre	2 ft — 50
Helyben azonos módon:	
Egész évre	8 ft — kr.
Negyedévre	2 ft — 50
Védőre postán szállítva:	
Egész évre	10 ft — kr.
Negyedévre	2 ft — 50

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apacza-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, július 12.

Vajódik a Kelet.

Mindazok a hírek, melyeket a legjobb forrásból meritünk, mindegyre arra mutatnak, hogy a Keleten nagy dolgok vannak készülöben.

Ami a felszínen forog, az alig jöhet számba. Az örményországi keresztények megszárlása, a krétai fölkelés, és azok az apró-cseprőnek látszó véres üldözések, melyekről csak elvétve értesítenek az egyes távirati ügynökségek: magukban véve valószínűségei a keleti állapotoknak, de elszigetelten véve mindezek az események csak egyes tünetei annak a mélyreható forrongásnak, mely a Keleten mindinkább tért hódít.

Mindazok a szomszédos keleti hatalmak, melyek az említett forrongásoknál érdekelték, kivesszik a maguk részét belőlük; és azon igyekeznek, hogy hatalmi körüket minél messzebbre kiterjesszék vagy az addigig megszilárdítsák.

Igy tett közelebb Görögország, midőn a krétaiak ügyét magáévé téve, a szigetre való igényeit humanitárius jogcimmal iparkodott fölcifrázni. A hatalmak közbelépése ennek véget vetett ugyan, mert hát Kréta szigete még mindig Eris almáját képezi az egyes európai hatalmak között, de az Törökország oly megaláztatásával történt, mely inkább arra való, hogy fölbátorítsa, semhogy megzabolazza a féktelenkedő elemeket a Keleten.

A többi Balkán-államokkal még ennyit sem tudtak elérni. Görögország tud

várni, mert nem tehet másképpen, mivel néhány hadihajó a görög tengerpart mentén elégséges, hogy az athéni kormányt nagyzási hőbortjából, a pantellenizmusból kiabrándítsa.

Nem úgy Szerbia, Bulgária és Montenegro. Ezek szárazföldi »hatalmak« lévén, és Oroszországban bizakodván, még fittyet is mernek hányni Európának, különösen Ausztria-Magyarországnak.

Az a fenyegető hang, melyet gr. Goluchovszky, közös külügyminiszter a delegációban Szerbiával szemben használt, csak finomra desztillált kifejezése annak a hangulatnak, mely a magyar-osztrák monarchia illetékes köreiben a Keletre vonatkozólag uralkodik.

Az utóbb nevezett három balkánfélszigeti államocskának állítólagos szövetkezése bizonyára nem enyhítette ezt a hangulatot. Sőt az a hír, mely szerint Ausztria-Magyarország közbejöttével Románia és Görögország bizonyos eshetőségekkel szemben egymással megállapodásra jutott, ez mindenesetre bizonyítja azt, hogy külügyi kormányunk éber örként ügyel, nehogy a Balkán-félszigeten a szükséges egyensúly megzavarassék, de másfelől ez arról is tanuskodik, hogy teljességgel nem bizik a török kormány életrealóságában, valamint abbéli képességében, hogy a mindinkább terjedő forrongásokat képes legyen megfelelő módon s tartósan lecsillapítani.

Csak idő kérdése ezek után, mikor tör ki a keleti kérdés egész messzekiható erejében.

És ez az, a mi Bécsben és a monar-

chia összes dinasztikus híveiben az aggodalmat magas fokra csigázza.

Nem annyira maga a keleti kérdés végső vajudása szolgált erre okot — mint minket beavatott helyről értesítenek — hanem inkább az, hogy különösen Magyarország vallási és társadalmi békéje fenekestül föl van fordulva és ez által az egész monarchiának akció képessége meg van bénítva, más felől pedig a szláv nemzetiségeknek módot s alkalmat nyújt az országon s monarchián kívül keresni vallásuk oltalmazóját.

Bécsi irányadó körökben nyíltan bevallják, mint biztos forrásból értesülünk, hogy az ugynevezett egyházpolitikai reformok színre hozatala öreg hiba volt, nemcsak az ország belbéké- lére való tekintetből, hanem különösen a monarchia külső hatalmi állásának látópontjáról is.

Hivatkozunk arra a legilletékesebb nyilatkozatra, melyet nem engedünk félhivatalos uton lezafolni, hogy »humbognak bizonyult az a hitegetés, mintha az ország vallási reformokat kívánt volna« — és hogy »megbontották belbékét ok s jog nélkül és most »pasa-gazdálkodást« folytatnak, hogy a felszínen maradhassanak.

Ez válságos helyzet monarchiánkra nézve.

Azért, akik annak a vallási béke helyreállítására utján egyedül lehetséges javításán közreműködnek, nemcsak a belbéke visszaállításán és a lelkiismereti jogok érvényesítésén fáradoznak, hanem a monarchia hatalmi állását is szilárdítják s emelik, amire a jelen körülmények között nagyobb szükség van, mint valaha.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A szórakozott.

— Itta: Gy. Béla; —

Tekintetes Bodoky Ervin ur buskomoran ül író asztalánál. Az őt körülözlő sűrű füstfelleg, a melyet lokomotivként lehel ki magából, hü jelképe a lelkivilága felett derengőnek.

Pedig, mint a hogy mondani szokás, bőven kijutott neki a jóból! Még alig látott harmincz tavaszt, s már is x megye ülnöke, a régi jó táblabírák örökösse, azonfelül vagy másfél-százezeret érő ingó és ingatlan vagyonnak és egy enni való aranyos kis feleségnek elidegeníthetlen tulajdonosa.

Csoda-e ha napok óta tartó, úgy látszik, kronikus jellegű öltött levertsége megfújhatlan rébus mindenki előtt? Az aztán mégsem mindenki előtt!

Ma meg az a hír tartotta magát erősen a házban és lábra kelve bejárta naplenyugta előtt az egész várost, hogy ebédhez ülve szórakozottságában szalvétája helyett az abrosz szegélyét akasztotta gombja lukjába és mikor bejelentették, hogy Benedek ügyész jött nejével — Derzsenyei Evelinnel — visszaadni a kissé kését látogatást, magával vitte az egész abrosz terítéket levesestül, tálastul a vizitszóba ajtajáig. Mozsáragyval fogadta vendégeit, ha ugyan a sok tányér, kés, villa, üveg csöröm-

pülés nem adott nagyobb hangot egy kölyök-ágyunál.

A mily zajos volt a fogadtatás, ép oly vontatott, unott a társalgás. Ervin alig tudott egy két szót váltani Evelinnel. Hogyan van az, hogy mikor mindent megakarunk mondani, semmit sem tudunk szólni?

Igy járt Ervin is!

Megakarta mondani, hogy lebilincselte, rabjává tette kicsiny pajkos nefelejts szeme, szívjóságáról, szellemről beszélő bájos arca, vagy tán kecses termete, a melyhez egy hitvestárs hűségével simult passentül chikkes rózsaszín toaletje. De ugyan hogy is tehetne volna? . . . Jobb alkalomra halasztotta! . . .

Azt mondják s a szerelem lélektanában meg is van írva, hogy a szerelmes egy tekintete képes imádottnak tudtul adni, vele kieserélni szíve érzelmét, vonzalmát; de azért a szerelem bevallásának, ez a szó »szeretlek« közlésének száz eset közül kilenczvenben eszköze nem a szó, hanem a toll a — szerelmes levél! . . .

A jobb alkalom csak nem akart kínálkozni; s azért Bodoky Ervin is ez utóbbi módot választotta.

Levelet írt Benedeknek, a melyben feltárta előtte azt, ami Evelin előtt fennebbi pszichológiai ok folytán épen nem volt titok; egyszermind engedelmet kért arra, hogy a hivatalos órák végével néhány boldog percet körébe tölthesse.

Ez utóbbi tudatta a szerelmes férj szo-

kásos színeskedésével a bánat és fájdalom hangján, a mint dukál is, kis feleségével, hogy nagy mérvű hivatalos teendői ezután néhanéha a rendes időn túl is az iroda asztalához kötik. Kimaradásán ne aggódjék!

Szórakozottságának, vagy a szomszédos szobában egész váratlanul megjelent hivatalos vizsgálatnak tulajdonítható-e, hogy Bodoky a két levelet kovertázás közben felcserélte. Egy kissé izgatottá tették a nem várt hivatalos vendégek, annyi bizonyos, mert a magán ügy jellegét, leginkább magán viselő szívbéli ügyeit holmi profán hivatalos vizsgálatnak alávetni nem szeretete volna, meg aztán azt sem akarta, hogy hivatalbeli főnökének tudomására jusson, hogy az akta restancziák dacára szerelmes levelek írásával, szíveli ügyének rendezésével tölti ahivatalos órákat. —

Evelin jóízűt kacagott, és csak annyit válaszolt, hogy Bodoky ur bizonyára tévedett, mert ezt aligha neki szánta.

Annál nagyobb volt Bodokyné meglepetése. Nem akart hinni a szemének! Előszedte Ervin összes irományait a mézes hetek porlepte, molyette aktáitól egész a kiadások naplójáig, és valószínű összehasonlító írást tartott. A ez, k, t és s betűk kivételével, mivel férje rendszeren egyszerű cz-t, német-t, s és k-t használt, a többi harminczöt betű mind áruló volt, mind vádlóul lépett fel.

De férje mellett beszélt annak hűsége, a melyben eddig nem volt oka kételkedni, s a bosszantó hang, melyen a levél tartva volt:

Egy főherceg a helyzetről.

József főherceg most végzi szemle-utját az egész országban, Ungvárott is járt és ott nagyfontosságú kijelentéseket tett, melyek a budapesti zsidó-liberális lapokat annyira dühbe hozták, hogy kétségbe merték vonni a királyi ház hercegeinek jogát a hhoz, hogy véleményüket, meggyőződésüket szabadon nyilváníthassák.

A királyi ház ellen intézett eme lázító kirohanást majd a legmagasabb helyen meg fogják ítélni; mi addig is közöljük tudósítónk nyomán a tényállást, a mint következik, mely habár elkésetten érkezett hozzánk, de annál hitelesebb, mivel illustris tudósítónk annka minden soráért elvállalja a felelősséget:

József főherceget f. hó 9-én az ungvári vasúti állomásonál Firczak Gyula munkácsi püspök ur ő méltósága, a megye és a város diszküldöttsége fogadta, honnan a püspök ur ő méltósága kíséretében a püspöki lakba hajtatott kíséretével: Vécsey br. v. b. t. tanácsos, főudvarmester, Surányi ezredes és Jankovics főhadnagy, kir. kamarással együtt.

Másnap d. e. a helybeli honvéd zászlóalj megszemlélése után fél 12 órakor a székeskáptalan és a kebelbeli papság tisztelgő küldöttségét fogadta.

A káptalani n.-prépost, Gebé Viktor üdvözölte kijelentvén, hogy a munkácsi egyházmegye mindig törhetetlen hűséggel viseltetett a trón, a haza és a fenséges királyi család iránt — s bár nehéz helyzetben van a kath. papság, e hármasság soha sem fog kivésni az egyházmegye s annak papjai szívéből s ő fenségének és fenséges családjának Istentől tartós boldogságot és hosszú életet kívánt.

Ő Fensége erre körülbelül ezen szavakkal válaszolt: »Nemcsak fenséges uram és királyom tudja, hanem az egész ország is, hogy a kath. papság mindig támasza a haza és a trónnak. Most ugyan bizonyos körök ezt feledésbe akarják hozni. Én mindig szerettem egyházamat és iránta s annak hirdetői iránt törhetetlen bizalommal viseltetem.

Imádkozunk Istenhez mindig meg hallgatja az imát, én is buzgón imádkozom mindennap

és erősen hiszem, hogy Aki mindnyájunk fölött uralkodik ott a mennyek országában, meghallgatja annyiunk buzgó imáját. A munkácsi egyházmegye is mindenkoron bebizonyította a trón iránti hűségét és hazafiságát. Én mindig szeretettel viseltetem ezen egyházmegye iránt. Most ugyan rövid időre vagyok itt, de remélem, hogy nemsokára ismét látjuk egymást; kérem továbbra is, szeretetüket.

Ezután Firczak Gyula püspök ur ő méltósága bemutatta a tisztelgőket, kikkel ő fensége kezet szorított és rövid cerele után: »Isten áldását kívánom« köszönéssel lakoszlályába vonult.

Délben a püspök ő fensége tiszteletére diszebedet adott, melyen a katonaság részéről Bernolák altábornagy, Clair tábornok, Pacor tábornok, Medzger, Chavanne, Bohutinszky ezredesek, Rotter alezredes, Wagner, Hampel, Dorini, Hazai őrnagyok stb. — a megye és város részéről Török gróf főispán, Kende alispán, Tabódy főjegyző, dr. Luley polgármester, Berzeviczy rendőrkapitány stb. A káptalan, Mehrebeczky sz.-széki ügyész és mások vettek részt. Ő Fensége a délutáni vonattal Munkácsra utazott.

Legyünk ébren.

Nagyvárad város 1897. évre összeállított választók névjegyzéke most van kitéve közszemlére s szerdáig, július hó 15-ikéig bezárólag megtekinthetők és a felebbezések ellen beadandók. Eddig még egy évben sem volt oly nagy az érdeklődés a névjegyzék iránt, mint most; s már is több felebbezés adatott be elene. És úgy látszik, nagyon is rászolgált az a felületes lista a gondos ellenzésre, azt mutatja az a bizonyára nem véletlen körülmény, hogy a r. kath. papok, tanítók közül igen sokat kihagytak, daczára, hogy az illető főhatóságok pontosan beterjesztették a neveket s a többi adatokat. Igen sok olyan polgár neve ki van hagyva a névjegyzékből, a kikről csak feltehető, hogy nem fognak a honboldogító liberálisokra szavazni. Viszont be van véve a listába, a törvény világos rendelete ellenére több hivatal szolga, megyehajdu stb. Mindezek nagyon alapos gyanura adnak okot, hogy a névjegyzék nagyon is a szabadelyű párt ize szerint készült. Annál

inkább ajánljuk polgárainknak, hogy a névjegyzékek megtekintését a városház iktá szabályában megtekinteni el ne mulassák s felszólamlásaikat haladéktalanul nyujtsák be.

Nagyvárad félmillió kölcsöne.

A tűzéraktanya építését már megkezdette Nagyvárad városa, de az építési költség még hiányzik; sőt ez időszert az azt sem tudni, hogy miből fogja fedezni Nagyvárad a félmillió frtot a mennyit a nagy épület csoport felemészt.

Eredetileg úgy tervezte a város, hogy a kaszárnya építést törlesztéses kölcsönből fedezi s a katonai kincstár által fizetendő évi bérből törleszti az annuitást.

E végből a napokban Bordé Ferencz adóügyi tanácsos és Ragány János felutaztak a fővárosba, hogy a felveendő fél millió forint kölcsönre nézve valamelyik pénzüntézetel tárgyalást kezdjenek.

Az utazás azonban nem járt kellő eredménynyel s azon szomorú tapasztalattal vagyunk gazdagabbak, hogy Nagyvárad nem olyan könnyen kap hitelt, mint azt nagyon szeretjük hangoztatni; és pedig azért, mert a pénzüntézetek nem bírják kellőleg elhelyezni zálogleveleinket.

Első sorban a Pesti Kereskedelmi Banknál kopogtattak a város kiküldöttjei. Ezzel a pénzüntézetel összeköttetésben van jelenleg is nagyvárad, amennyiben a milliós kölcsönt ettől vette fel a város. A pénzüntézet kereken kijelentette, hogy nem ad pénzt Nagyváradnak a fentebb említett okból, mivel a város záloglevelei ott hevernének a wertheim-szekrény fiókjában.

A Jelzálog hitelbank szintén ez okból tagadta meg a kölcsönt.

Bordé Ferencz és Ragány János azonban nem csüggedtek el a kedvezőtlen eredménnyen; sorba vették a többi fővárosi pénzüntézeteket.

Az Országos Leszámitoló és Pénzváltó intézet, valamint a Hazai Pénzüntézetek Központi Szövetkezete látszólag kedvezően fogadták Bordét és Ragányt, azonban mikor arra került a sor, hogy pénzt adjanak Nagyváradnak, sajnálattal jelentették ki, hogy mindent szívesen megtesznek, csak pénzt ne kérjen tőlük Nagyvárad.

Derzsényei Evelin

Önagyságának.

Nemcsak a természetben, az emberi életben is vannak kritikus napok. Ilyenek, mivel a múlt és jövő között egy beláthatatlan ür jellegével bírnak, a melyet azon az egy napon élünk át, de mely után a jelen minden percze egyértelmű az örökkévalósággal.

Bántana, ha nem tudná, hogy ily nap rám nézve a majus harmadika.

Kérésem egy! Legyen életem azóta szüntelenül borus egén nap, a melynek minden sugara — minden egyes tekintete életet lehel létem sárguló fájára; s a melynek heve kiölje a titkos férget, melynek foga annak gyökerén rág, — a reménytelen szerelmet!

Bodoky Ervin.

Bodoky Ervin töredelmesen bevallotta feleségének, hogy a szóban forgó levélnek ő a szerzője. Életében most ir először szerelmes levelet, ezuttal csuffá tette átkozott szórakozottsága.

Megfogadta, hogy életében ez volt az első és utolsó — különben is úgy látszik, nincsen szerencséje hozzá! . . .

Ugy tudjuk, a dologból nem is lett válóper! Felsülése kiábrándította.

Szórakozottsága a reménytelen szerelem tengernyi gyötrelméltől váltotta meg.

Valjon megtartja-e ígérését?

Annyi bizonyos, hogy máskor az életpárja

levelével egyidejűleg nem fog irni szerelmes levelet!

Hogy is mondja Tóth Kálmán?

»En égek teérted, te égsz egy másikért,
A kinek szive tán ismét másért dobog,
És így tovább-tovább más szeret mindenik,
Oly csillagok vagyunk, mik egymást kergetik.«

Iréne karmelita lett.

— Irta: K. —

Irtódom a naplótól, a naplótöredékektől, ha azok valamely szépirodalmi mű keretűl szolgálnak, de annál inkább érdekelnek a való igaz naplók mivel mi sem ritkább esett, mint hogy ilyesminek jusson az ember birtokába.

A multkor egy ilyen valóságos napló akadt a kezembe: szegény unokahugomé, ki karmelitává lett, a minek okát akkorában sehogy sem tudtam magamnak megfejteni. Nem hogy én, de szülei sem.

Naplója azonban mindent nyilvánvalóvá tesz. De, egyrészt mivel nagyon hosszúra nyulnék, másrészt pedig nehogy az olvasóban is azt az érzést ébreszsem fel, mely engem a szépirodalmi naplók olvasásánál elfogni szokott (jól-lehet már említém, hogy nem költött naplóról leszen szó) annak tartalmát összevonva — mintha a szegény karmelita ajkairól hangzanék el — fogom előadni, itt-ott unokahugom jellemzésére, egy-egy mondatot szövében közbe a magaméből, az olvasó kedvéért. Ime itt következik:

Édes Istenem, milyen boldog voltam addig, mig még nem láttam őt ébren; őtet kiálmaimban oly hokszor megjelent. Mig meg nem láttam Tihamért, távoli rokonomat, ki a külföldről hosszas távollét után hazatérve hozzánk is lejtött a vidéki városba, s én meglepetve, szívbem kimondhatatlan érzellemmel tapasztaltam, hogy ez az a férfi, a kit titkon imámba foglaltam. Ő nagyon jó volt hozzám: kis hugához, mint nevezni szokott volt. Midőn azonban így szólított, mindig pirosra festette arcomat az odaszökővér. Egy izben ezt Tihamér észrevéve, hogy megtréfáljon: megcsókolt, s mikor nevetve mondá: »Bocsáson meg bájos Nagysád, de megfeledkeztem róla, hogy már elmúlt tizenöt éves!« — én elfutottam tőle s leszaladva a kertbe s egy-egy rózsát vagy liliumot kezdetem csókolgatni, s ez olyan jól esett nekem. Olyan jól esett, mikor a rózsák vagy lilumok valamelyikének kelyhében harmatcseppet fedeztem fel.

Ugy gondoltam, hogy a lilium és a rózsza megértik örömet, s velem osztoznak abban. Ugy gondoltam, hogy a harmatcsepp kelyhükben örömkönyű, melylyel boldogságomban részt vesznek. Óh! ha tudtam volna, hogy midőn őket csókolgatom, nem örülnek, hanem sajnálnak engem; ha tudtam volna, hogy a harmatcsepp kelyhükben a keserűség könyűje, melyet boldogtalanságom felett sírnak!

Tihamér naponkint sokat foglalkozott velem s mindenütt figyelmes volt irányomban. Laczi öcsémnek eszébe jutott egyik dél-

Ilyen formán nem lehetett kitérni a legke-
ményebb dió elől sem.

Nagyvárad városnak korábban az Első Ha-
zai Takarékpénztárnál volt egy milliós kölcsöne;
azonban mikor a város a kölcsöneit konvertálta,
daczára, hogy a városi tanács a Hazai Taka-
rékpénztár ajánlatát javasolta elfogadni, a tör-
vényhatóság a Pesti Kereskedelmi Bankot bizta
meg a város kölcsöneinek konverziójával. Ilyen
előzmények után nem várhattak valami meleg
fogadtatást a város küldöttei az Első Hazai Ta-
karékpénztár részéről.

Az intézet vezérigazgatója, a Nagyváradon
is jól ismert H e v e s s y Ödön azonban kijele-
lentette, hogy írásbeli ajánlatot nem tesz a köl-
csönre nézve Nagyváradnak, hanem a tanács
iránti előzékenységből hajlandó a tanácscsal
szóbeli tárgyalásokba bocsátkozni. Kész a taka-
rékpénztár fél millió forint kölcsönt adni 95-ös
árfolyammal, 50 évi, évenként 5.15 (öt egész
tizenöt század) annuitásra.

Ez azonban 50 évre igen magas volna.

Az Osztrák-Magyar-Bank szintén hajlandó
Nagyváradnak egy fél millió frt kölcsönt adni,
99-70 árfolyammal, 5-26 (öt egész 25 század)
annuitásra. Ez a bank azonban jelzálog beke-
belezést kíván, úgy, hogy Nagyvárad városa a
jelzálog alapjául Nagyvárad város földjeit és
emeletes épületeit kötné le.

Ez az ajánlat tehát egyenlő a kölcsön meg-
tagadásával.

Megjegyzendő, hogy bármely pénzügyi intézettel
sikertelne kölcsönt kötni, a Pesti Kereskedelmi
Bankkal kellene először tárgyalást folytatni,
mert a várossal kötött szerződésében ki van
kötvé, hogy új kölcsön felvételénél meghallga-
tandó.

Az a kérdés most már, hogy miből fizesse
ki a város a tüzezlaktanya építését; mert az
építés már erősen folyik s ennek a létesítésé-
től nem léphet vissza a város. Nincs más mit
tenni, mint az 1.800.000 frt értékű regále kötvé-
nyből még meglevő 500.000 frtnyi kötvényt
eladni s ez összegből fizetni ki a tüzezlaktanyát.
A Jelzálog hitelbank hajlandó a most folyó ju-
lius hóban párin átvenni a kötvényeket.

Természetes, hogy ez esetben az összes
tervezett építkezései, színház, városház, iskolák,
csatornázás elmaradnának hosszú időre.

Másként pedig bajos lesz kibontakozni a
kaszárnya építés által keletkezett pénzügyi za-
varból.

Közoktatásügyi állapotaink.

(A vallás és közoktatásügyi miniszter huszonötödik évi
jelentése nyomán.)

(Vége.)

A népiskolai közoktatás harmadik alkotó
eleme a tanító. A jelentés ez a része is, mint
általán a népoktatás helyzetéről szóló egész
rész, az előző évekhez arányítva örvendetes
haladást mutat. A »nemzet napszámosságainak,«
a néptanítóknak száma 355-el szaporodott. A
segédtanítók száma egy év lefolyása alatt 106-al
csökkent, ellenben az okleveles tanítók szám-
aránya 249-el növekedett. A magyarul semmit
sem tudó tanítók száma 87-el apadt, de még
mindig maradt 658.

Egyebekben pedig lássuk a statisztikának
érdekesebb adatait.

Magyarország 16,838 népoktatási intéze-
tésben az 1894—95. iskolai évben alkalmazva
volt 26,396 tanító.

Ebből:

a) az iskolák jellege szerint állami és köz-
ségi iskolákban együttvéve működött 6,892, ma-
gánban 403, róm. kath.-ban 8,614, gör. kath.-
ban 2,089, gör. keletiben 2,182, helv. val.-uban
3,012, ágost. val.-uban 2,170, unit.-ban 54, zsi-
dóban 996.

Ha már most a tanítók e felekezetek sze-
rinti számarányát, az általuk fentartott és el-
látott iskolák statisztikájával összevetjük, meg-
győződünk róla, hogy nálunk a róm. kath. egy-
házhoz legtöbb anyagi áldozatot a közművelő-
dés és népnevelés oltárára.

b) képezésüket tekintve okleveles volt
24,283, nem okleveles 2,113, a mely számadat
az előző évekhez viszonyítva örvendetes hala-
dást mutat.

c) nemüket tekintve férfi tanító volt 22,281,
női tanító 4,115 s így 355 évi tanítói létszám
szaporulatból 196 a nő, 159 a férfitanítók-
ra esik.

Szemmel látható itt a nőtanítók számának
viszonylagos gyarapodása és ettől mint egy
varázsfénytől elvakítva a miniszter odakü-

vetkeztet, hogy nőtanítók segélyével fogja meg-
oldani a jelenlegi tanító hiányt.

Az elmúlt iskolai évben összesen 1428 ok-
levelet adtak ki praeparandiáink; s mégis ki
hinné, hogy ezek daczára égető tanítóhiánnyal
küzdünk. Magyarországon ugyanis jelenleg 670
tanítói állás van türesedésben 2,113 nem okle-
veles egyénnel betöltve és még ezenkívül
4,300 tanítóra van szükség, az ujonan szerve-
zendő millenniumi iskolákat nem is számítva,
hogy az 1868. évi XXXVIII. t.-cz, mely szerint
egy tanítóra ne bizassék több tanuló 80-nál,
végrehajtható legyen.

De a vallás- és közoktatásügyi miniszter,
mikor a nőtanítók számának eme nagymérvű
gyarapodásában a baj panaceáját véli felta-
lálni, délibáb után szalad; mert egyrészt e
mellett a növekedési perczent mellett a szóban
forgó disharmonia csak évtizedek multán lesz
eltüntethető, másrészt azoknak a nőknek, a kik
tanítónői oklevelet kapnak, csak elenyésző cse-
kely perczentje lesz tényleg tanítónő, a leg-
többje csak a jövőjének a biztosítása végett
végzi el a tanfolyamot és csak akkor áll be a
tanügynapszámosságának, ha Hymen istenasz-
szony mostohája volt s nem sikerült férjhez
mennie.

Azonkívül ez a szaporodás nem lesz per-
manens.

Eddig ugyanis a többi tudományos pályák
ellátván a nők elől zárva, azok, akik arra vol-
tak utalva, hogy magok biztosítsák maguknak
anyagi existenciájukat, mind tanítókká lettek;
de most az egyetemek és bizonyos társadalmi
állások a nagyobb fokú női emancipáció ré-
vén a női osztál előtt megnyitván, ez a gya-
rapodás mielőbb el fog tűnni, úgy hogy egész
bizonyossággal állíthatjuk, a nélkül, hogy Falb
riválisai akarnánk lenni, hogy a vallás- és
közoktatásügyi miniszter terve, nőtanítókkal
orvosolni a tanító hiányt, futó homokra van
építve,

d) magyar nyelvismeretüket tekintve a ma-
gyar nyelvet mint anyanyelvet kifogástalanul
beszélt 24, 427, keveset beszélt 1, 311, sem-
mitse tudott 745.

Legszomorubbak e tekintetben az állapo-
tok a gr. kel.-i jellegű iskolákban, hol minden
100 közül kilencz előtt ismeretlen az állam

után, hogy menjünk »lawn-tennis«-t játszani a
kertbe, hol ezen célra megfelelő tér volt sza-
badon hagyva. Lementünk tehát a kertbe, s a
mint pár játszmat eljajszottunk, Tihamér tré-
fásan megjegyezte, hogy ő követeli, hogy a leg-
jobb játékosnak mindenki fizessen egy csókot.

Tihamér levén köztünk a legjobban játszó,
én az előbb említett szavait hallva el akartam
futni, mire ő kijelentette, hogy csak tréfált.

Később ketten maradván Tihamér odalépett
hozzám s megfogva kezemet szemem közé nézett.

— Látod, mondá, milyen bohó leány vagy
te, hogy úgy félsz tőlem, mintha idegen volnék,
pedig rokonod vagyok, s így azt hiszem, mit
sem kell tartanod tőlem, ha egyszer-másszor
tréfából talán meg is csókollak. Igaz, hogy te
nem igen ismertél engem, mert jó régen nem
voltam már idehaza, de hát én már mint kis
gyermeket ismertelek, hisz sokszor hordtalak
karomon. Látod, akkor nem féltél a rokoni
csóktól, mert magad nyujtottad oda kis ajaka-
dat, s magad mondottad, hogy: »Csókold meg
Tihamér bácsi!« No no, csak ne pirulj el hát
olyan nagyon! Mutasd meg, hogy már nagy
leány vagy! Hisz csak nem gondolod, hogy sze-
relemből csókollak meg! Azaz dehogy is gon-
dolod, hisz én úgy hiszem még nem is ismered
te ezt a fogalmat!

*

Az nap este már alig tudtam néhány ta-
latot lenyelni a vacsoránál, de azért igyekeztem
jókedvet mutatni. Hej de kínos éjeim s napjaim
váltak azután.

Tehát nem szeret, a kit én imádok! A mit
én szerelmi csók gyanánt fogadok tőle, azt ő
rokon szeretetből, tréfából adja! Óh, Tihamér,
miért üztél ily kegyetlen tréfát velem? Miért
tépted össze ezt a kis szívet, mely most már
csak sebesülten, erőlködve dobog.

Néhány napig mindamelllett jókedvet mu-
tattam, jóllehet, majd megrepedt a szívem bele,
mig egy este Tihamér sürgőnyt kapott, melyben
tudtára adják, hogy atyja hirtelen elhunyt.

Óh, milyen gyógyító balsam volt szívemre,
hogy vele együtt keservesen kiserhattam ma-
gamat...

Ő még azon éjjel elutazott; mielőtt el-
ment, odajött hozzám, gyöngéden megsimította
hajamat.

— Ne sirj, Irénkém — susogta; — majd
meg segít az Uristen! Eközben meleg könnyesepp
hullott szemeiből arcomra.

Milyen jól esett ez nekem! Kezdtem újra
remélni, hívni. Hittem, hogy szeretni fog nem
csupán rokoni szeretetből, nem csupán tréfából.

Ujra visszanyertem vidámságomat, s csak
akkor szomorodtam el, ha az ő vesztességére
gondoltam, mely őt atyja halálával érte.

A temetés után eleinte kaptunk néhány
levelet Tihamértól, melyben rólam mindég kü-
lönösen is megemlékezett, s melyet az én bohó
szívem szerelmi nyilatkozat gyanánt fogadott.
S én már-már megerősödtem hitemben újra,
hogy szeret, hogy mint kedvesét szeret, mig-
nem későbbben levelei mindinkább elmaradtak,
s hitem újra kétkedéssé változott.

Napról napra lehangoltabb lettem, többé
nem voltam képes szüleim előtt sem vidám
arcot mutatni. Az éjszakákat titkon átsirtam,
s nappal alig lézengtem. Szüleim szerfölött
busongtak e fölött, de én kérdezősködéseikre
mindég csak azt válaszoltam, hogy: nincs
semmi bajom.

Hogy is mondhattam volna meg nekik,
hogy valakit az én kedves szüleimnél, hogy az
életemnél is jobban szeretek!

Orvost hívtak, jóllehet mondtam nekik,
hogy úgy is hiába való, mert az orvos csak-
ugyan nem is ért el eredményt. Hogy is érhetett
volna, hisz itt a szív volt beteg, nem a test!

Nap-nap után mult s én mindig egyfor-
mán busultam. Az isteni Goldviselésnek kö-
szönhetem, hogy ágyban fekvő beteg nem let-
tem. Pedig hányszor fohászoktam a Minden-
hatóhoz.

— Hatalmas Uristen, szánd meg a te
szerencsétlen vonagló férgeidet, vigy magadhoz
felhő egedbe. Tégy porrá, hogy ne érezzem
tovább e hosszas gyötrelmeket. Oh irgalmaz
nekem Istenem! Csak te vagy az egy, az igaz
szeretetre méltó.

Hat hónappal Tihamér atyjának halála után
meghívót kaptunk, melyben Tihamér esküvő-
jére hiv bennünket...

Azt hittem ez lesz a kegyelemdőfés, ám-
bár titokban számítottam erre, mert egy bal-
sejtem mindég ilyesmit sug a fülemben.

— Tihamér azért nem szeret téged, mert
már mást szeret!

nyelve, a többi vallásfelekezeti tanítói pedig a következő sorrendben jönnek: gör. kath.-ok, ágost. val.-uak, községiek, magánok, róm. kath., hely. val.-uak, államiak, unit.-ok és zsidók, kik közül a jelentés szerint valamennyi tanító tud magyarul, a mi alkalmasint czélzatos milleniumi valótlanság.

Habár e tekintetben is, mint láttuk némi haladás észlelhető, mégis elvárjuk a kultuszminisztertől, hogy a törvényes kényszerigénybe vételétől sem fog visszariadni, ha a nemzetiségek fanatizmusa a magyar nemzeti tanügyi állam kiépítése elé a második ezredévben továbbra is akadályokat gördítene.

Mert a jelenlegi állapotok mellett, — 1, 1311, keveset, 745 magyarul semmitse tudó tanító — az 1879. évi XVIII. t.-cz. mely előírja, hogy a nem magyar tannyelvű iskolákban a magyar nyelv sikerrel tanítandó, egy kiáltó paradoxon; hogyan tanítsa ugyanis az állam nyelvét sikerrel az, a ki maga egy szót se tud belőle, sok esetben tudni nem is akar.

Hátra van még, hogy a tanítók iskolájáról — a tanítóképeztékről is adjunk egy kis képet a jelentés nyomán.

A statisztikai adatok úgy létszámukat mint látogatottságukat illetőleg eredményes haladást mutatnak.

Magyarországnak az 1894—95. iskolai évben volt 71 tanítóképezdeje 4766 paedagógiát hallgató tanítójelölttel; s így az előző évekhez arányitva a tanulók létszáma 107-el gyarapodott.

E képezdek közül:

a) jellegüket tekintve állami volt 23, róm. kath. 26, gör. kath. 4, gör. kelet. 4, hely. val. 3, ágost. val. 9, zsidó 1.

b) látogatottságukat illetőleg az állami tanító képezdekben volt 1990 növendék, a róm. kath. okban 1573, a gör. katolikusokban 254, a gör. keletiben 416, a hely. vallásukban 192, az ágostai vallásukban 244, a zsidóban 95.

c) nemüket tekintve férfitanító képezde volt 51, női 19, vegyes, hol a tanítók és tanítónők együtt hallgatták a tanfolyamot 1.

Mégis daczára e kedvező adatoknak, ez örvendetes haladásnak a »magas« kormány jónak

S mégis, csodálatos, kibirtam. Anyyira elfásult már a szívem, hogy egy újabb fájdalom nem volt képes dobogását megszüntetni. Egy arcizom sem árulta el szüleim előtt, hogy mily hatást gyakorolt a levél tartalma reám.

Az esküvő — nálunk nélkül — megtörtént . . .

Nem sokára ezután egyik vasárnapon a templomban lévén, a tisztelendő ur prédikációjában a karmelitákat is említette, s nagy meghatottsággal beszélt önmegtagadásokról. S én oly boldognak éreztem magamat, mintha én is karmelita lettem volna. Leborultam az Istenember képmása előtt.

— Nagy és hatalmas Ur, kiminden szívből látsz, indíts meg szüleim szívét is, hogy engedjenek engem karmelitává lennem, talán a zárdafalai közt szenvedésem csillapulni fog, s kin szenvedésem meg fog szünni. Oh add meg ezt nekem Istenem!

Hazamenve szüleim nehezen és fájt szívvel bár, kérelmemet teljesíték s ma már karmelita vagyok . . . Boldog vagyok, mert a muló s családka földi szerelem helyett szívemet az örök és legszentebb szeretet tölti el, mely nem ismer csalódást.

*

Ime ezt tartalmazza — röviden összefoglalva — a karmelita naplója, melyet ő — midőn a szerzetesrendbe belépett volt — anyjának egy lepecsételt levélben nyújtott át, melyre a czim helyén ez volt írva:

»A karmelita szerzetes rendbe történt belépésem után egy év múlva fölbontandó.«

látta a tanítóképeztéken megkezdeni a részleges államosítást.

Az egyetemes tanítóikongresszus multheti ülésén a következő indítványt fogadták el »nagy (?)« lelkesedéssel:

Hasson oda a magas kormány, hogy a tanítói képesítők három évi tanfolyam és két évi gyakorlat után a vallás- és közoktatási miniszter által erre a célra kinevezett tanügyi közegek előtt történnék.

És a »magas kormány« azt hisszük nem is soká fog késni odahatni annyival is inkább, mivel ez a határozat is az ő műve. Nagy naivság volna azt hinni, hogy a tulajomólag felekezeti tanítókból álló tanítógyűlés a maga iniciatívájából hozta ezt a határozatot.

Egyébként a miniszter kötődése, a mely a jelentés ez egész fejezetén végig vonul, sejteti, hogy a szabadelvű kormány az iskolák államosítását felülről, a tanítóképzés államosításával fogja megkezdeni.

Ide iktatjuk ezt a bárány és farkas meséjére emlékeztető fenyegetődzést olvasóink nagyobb gyönyörűségére!

»A tanítóképezdek legfontosabb kiegészítő részét és elmaradhatlan keltőjét képezik a rendszeres gyakorló-iskolák. Már a XXIV. miniszteri jelentés, ugymint az előbbiek többször ismételt hangsúlyozták, hogy a felekezeti tanítóképezdek nem felelnek meg törvényes kötelességeiknek a gyakorló-iskolákat illetőleg; hangsúlyozta különösen a XXIV. miniszteri jelentés azt, hogy a 3 évfolyamu tanítóképezdeknek, melyek bizony a törvényszerű gyakorlati év kimutatása nélkül is képesítik gyakran végző növendékeiket, — különösen szükségük volna rendszeres gyakorló-iskolákra.

A közoktatási kormány oda fog törekedni, hogy a lehető legrövidebb idő alatt a felekezeti képezdek szabályszerű, a tanítóképezdével szerves kapcsolatban levő, rendes gyakorló-iskolai tanító vezetése alatt, a képezdei igazgató kormányzása alá tartozó gyakorló-iskolával látassanak el; mert e nélkül a gyakorlati tanítóképzés kétséges eredményü marad mindenha, és mert csak a képezdek egyöntetű szervezete mellett lehet az általuk kiállított okleveleknek egyenlő értéke. *A törvény megadta a jogot a felekezeteknek arra, hogy tanítókat képesítsenek, de semmi esetre se jogosította föl őket, hogy a képesítés lényeges alkatrészét elengedjék és a képesítő oklevél kiadásánál kisebb mértékkel mérjenek, mint a törvény, mely nekik e jogot adta.*

Tényleg pedig úgy áll a dolog, hogy az összes hazai praeparandiák birnak gyakorló-iskolával, csak hogy ezek a képezdek intézetével nem állanak kapcsolatban, hanem azon kívül vannak, in concreto nálunk az újvárosi róm. kath. elemi iskola, és azért a kultuszminiszter szerint nem is gyakorló-iskolák.

A jelentés többi részével nem akarnak foglalkozni. Csak arra, a mit a miniszter jelentésében a felső és polgári leányiskolák multjáról és jelenéről fölötte színezett előadásban közöl, akarjuk még megjegyezni; hogy ezek az intézetek »a hangversenyeket, szavalati és színelőadásokat« illetőleg megengedjük, hogy a kath. leánynevelő-intézetek előtt állanak, de a tanítás eredményét — a tudás és nőies nevelés tekintetében a zárdáknak soha nyomukba se léphetnek.

*

Ezekben végére is értünk annak a lélekölő munkának, a melyet a vallás- és közoktatásiügyi miniszter 1423 lapra terjedő jelentésének ismertetésével magunkra vállaltunk.

Elfogulatlanul rámutattunk felső-, közép- és népoktatásunk előnyére, hátrányaira, hibáira.

Elismerjük minden térén a rohamos haladást, a magyar állam tekintélyének érvényesülését, a nemzeti nyelvnek örvendetes térhódítását.

De láttuk egyidejűleg a felekezeti jogok megnyirbálására irányzott, sokszor bizony erőszakos és törvénytelen törekvéseket.

Pedig ez a mi milleniumi tanügyünk még a felekezeti közoktatásnak vívmánya és diadala. Az erőszakoskodás tehát ez esetben hálátlansággal is kapcsolatos.

Ne így, de megadva mindegyiknek a magáét — »suum unicuique« — válivetve, egyesült erővel haladjunk tovább az új évezredben, mert csak akkor fogjuk megérni a második milleniumot ha nyugat haladásával sikerülni fog lépést tartanunk. ○

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATO.

Július 15. A választók névjegyzékének megtekintésére kitűzött utolsó nap.

» 19 A függetlenségi és 48-as kör kirándulása a Püspök-fürdőbe.

» 29. Berettyó vizszabályozó társulat közgyűlése d. e. 11 órakor.

Auguszt. 9. Néptünnepély a Rhédey-kertben.

* **Uralkodók találkozása.** Umberto olasz király az őszzel Berlinbe utazik és visszaadja a német császárnak velencei látogatását. — Vilmos császár Oszkár svéd királlyal e hó 23-án találkozik a norvég partvidéken.

* **A reáliskola új igazgatója.** A nagyváradi reáliskola-ujjonnan kinevezett igazgatója Krüger Vilmos átvette hivatalát. Egyidejűleg előterjesztést tett a miniszteriumhoz a tanárikarban beállott személyváltozásról s hogy most már mindazok a sűrűlődások megszűntek, amelyek nem rég oly visszahatást szültek s melyek az iskola jóhírnevét anyira kockáztatták és minden tekintetben kárára volt nem csak ezeket, hanem az ifjuság szellemi művelését, haladását tekintve is. Együttal a jövőévre tett szükséges intézkedésekről is részletesen referált s azokban magára vállalta a kisebb, netalán előforduló fegyelmi ügyek — amenyiben azok hatáskörén túl nem lépnek, — elintézését.

* **Udvari plebánia Budapesten.** Nemrégiben a budai kir. várpalotából nyert felhatalmazás alapján megczáfolták azt a hirt, mely szerint a várpalota plebániáját megszüntetik, a Szent Jobbot pedig a Szent-Zsigmond kápolnájából átszállítják a Mátyástemplomba. Egy hirközvetítő könyvomatosságság is közli most ezt a czáfolatot és azzal a furcsa gyanúsítással is argumentál, hogy a Szent Jobb csakis a Zsigmondkápolnában van biztos helyen. Különbösen nemesak hogy a várpalotai plebánia megszüntetéséről szó sincs, ellenkezőleg azt tervezik, hogy Budán önálló udvari plebánia állíttassék föl, mely egyenrangú lenne a bécsi udvari plebániával. E plebánia felállítását szükségessé teszi a magyar királyi udvartartás szervezése, mely már folyamatban van s egy-két év alatt befejezést nyer. Ennek az udvartartásnak kiegészítő részét fogja képezni az udvari templom és plebánia.

* **A senki háza.** A mint a kishidőtől a N.-Körözs-utczába betekintünk, szemünkbe ötlik egy elhagyatott csárdára emlékeztető ódon épület, úgy hívják hogy újvárosi róm. kath. plebánia jobb volna úgy nevezni, hogy »senki háza.« Mert volna ugyan ennek az épületnek kegyura, még pedig nemes N.-várad városa. de az mig a tüzoltólaktanyát évről évre tataroztatja, addig ennek az épületnek gondozását Busch Dávidra bizza, az pedig nem bánja ha e

plébánia lakóinak a fejére szakad is a gerenda. Azaz, hogy mégsem, a tényállás az, hogy a N.-várad-újvárosi plébániára a város, mint kegyur, az *utóbbi két év alatt költött összesen 40 krajczárt*. Tavaly ősszel történt, hogy az egyik s.-lelkész a főmérnök urhoz fordult, hogy csináltassa meg az ajtóját, a mely olyan állapotban van hogy egy jó gazdaember az olján nem tűrne meg olyan ajtót. Es a kérelemnek volt is hatása. Busch Dávid főmérnök az ajtót a csikorgó téli időre való tekintettel 40 kr értékben körül is rámozdította. Ajánljuk a legközelebbi városi gyűlés figyelmébe a főmérnök e pártatlan, igazságos gazdálkodását és ezt a »senki házat« Vagy-vagy!

* **Diszmenet Sz. István napján.** Pálffy-Daun Lipót teanoi herceg a 80-as években alapos tanulmányok után rajzban összeállította történetünk különböző korszakainak korhű ruházatait. A mi azonban nyomtatásban nem jelent meg. Egy előkelő urakkól és hölgyekből álló társaság most e rajzok nyomán szent István napjára történelmi fölvonulást akar rendezni. A tervet Vácson a múlt hónapban rendezetti ezredévi ünnep alkalmából az ünnep résztvevő vetették föl s néhányat a fényes képek közül akkor be is mutattak. A jelmezek leírása Pálffy herceg özvegyének birtokában van, a ki azt e célra a társaságnak kézséggel hajlandó átengedni.

* **Nagyvárad i iparosok a kiállításon.** A nagyvárad i ipartestület július hó 17-én rendezte az első társas felrándulást a fűvárosba, a kiállítás tanulmányozására. Az ipartestület elnökségének sikerült kieszközölni, hogy az iparosok 2 napi tartózkodásra adott kedvezményt 4 napra hosszabította meg a kiállítás igazgatósága. Továbbá a résztvevők külön-külön bármely vonattal jöhetnek haza. Éppen 100 iparos fog július hó 17-én este indulni Nagyváradról, akiknek kezdeményes jegyfuzeteiért 1000 frot már felküldött az ipartestület elnöksége a kiállítási igazgatóságnak. Egy magát meg nevezni nem akaró előkelő ur három segéd részére fizetett le a kezdvédményes jegyfuzeteket. Szeptember hóban ismét rendez egy társas utat az ipartestület.

* **Péter és Pál ünnepe.** A gör. kath. és gör. keleti hívek tegnap ülték meg Péter és Pál ünnepét. Az összes templomokban ünnepélyes istentiszteleteket, szent beszédeket tartottak, melyeken a hívők nagy számmal voltak jelen.

* **Czélszerű újítás a Püspökfürdőben.** A közuti vasut és a püspökfürdő bérlője egy igen czélszerű újítást hoztak be, a mely a fürdőző közönségre előnyös. Ugyanis a Nagypiaczról induló II. osztályu, oda és vissza szóló jegyek mellett egy leszakítható szelvény van, a mely bármely tükörfürdő egyszeri használatára jogosít. Egy ilyen menettéri jegy a fürdőszelvényvel együtt 1 frot.

* **Drága a piac.** Gazdasszonyaink nagyon panaszkodnak, hogy már évek óta nem voltak olyan méreg drágák a nagyvárad i piacon az élelmiczikék, mint most. A zöld főzeléket kora tavasszal olcsóbban lehetett bevásárolni, mint jelenleg. A gyümölcsöt szintén igen felcsigázott áron adják ugy a helybeli, mint a vidéki kofák s hozzá még alig van valamire való. A rendőrség különben szigoruan felügyel's az egészségtelen gyümölcsöt elkobozza.

* **A reáliskola átvétele.** Tegnap délután megtörtént az új reáliskola átvétele. Az épület a czélnak teljesen megfelelőnek találtatott s ami kis hiány mégis mutatkozott a vállalkozó ígérete szerint pótolva lesz. Összesen 4464,500 koronába került az épület a butorzonon s egyéb felszereléseken kívül. Most már megkezdtek a butorozást is s az egyes tárgyak, mind helybeli iparosok művei. — A reáliskolai épülettel kapcsolatos polgári iskolát, Mátéh József helybeli asztalos fogja bebutorozni s e végből, már a várossal megkötötte a szerződést.

* **Nagylelkű plébános.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület igen értékes ajándékot kapott a napokban S z a b ó Ferenc német-leméri plébánostól, a ki 1080 kötet, többnyire földrajzi és történelmi tárgyú évtékes könyvet ajánlott fel az egyesületnek népkönyvtárak alakítása végett. A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület meleg köszönettel fogadta a nagylelkű plébános ajándékát, a melylyel már az ősszel egyszerre harmincz népkönyvtár alapját fogja megvetni.

* **Egy magyar főúr esküvője Brüsszelben.** Brüsszelből jelentik, hogy az ottani arisztokrácia teljes számu részvete mellett nagy fényvel ülte meg esküvőjét Széchenyi Dénes gróf, Széchenyi Imre gróf volt berlini nagykövet legidősebb fia, Caraman-Chimay Emilia hercegnővel, az 1881-ben elhalt belga katolikus pártvezérnek, Caraman-Chimay Eugén hercegnék és neje: Graffenrid-Villars Lujza bárónőnek leányával. Az esküvő a Caraman-Chimay palotában folyt le s a gratulálók közt Napoleon Viktor herceg is szerepelt. A pápa Rampolla bíboros által küldte áldását. Az ifju pár előbb a belga családi birtokra utazott s július 26-án Magyarországra érkezik a horpácsi Széchenyi-kastélyba.

* **A katolikus tanítók Esztergomban.** A katolikus tanítók Veni sancte-vel kezdték nagygyűlésüket s az eredményes tanácskozás után Te deum-ot mondtak, még pedig az esztergomi bazilika fenséges kupolája alatt. A nagygyűlésnek mintegy ötven-hatvan tagja, tanítók, tanítónők, lelkészek f. hó 9-én kirándult Esztergomba, a hol Komlóssy Ferenc apátkanonok szives vendégszeretettel fogadta a társaságot, kijelentvén, hogy a míg Esztergomban időznek, a hercegprimás vendégeinek tekintsek magukat. A Te deum-ot s aztán a csöndes misét Komlóssy mondotta a bazilika hatalmas főoltára előtt, a társasággal jött két pap segédletével. Az istentisztelet után a katolikus tanítók megnézték a primási kincstárt a hol a tudós kanonok, P ó r Antal kalauzolta őket s megnézték a primási sirböltöt is, továbbá a primási palotát és minden nevezetességét, a mi a régi, érdekes városban oly bőven található. Délben lakoma volt a nagy vendéglőben a tanítók tiszteletére.

* **Uj bajor követünk.** Münchenből július 10-ről jelentik: A regensherceg ma délelőtt Crailsheim báró miniszterelnök jelenlétében, Zichy gróf most kinevezett osztrák-magyar követet ünnepélyes kihallgatáson fogadta.

* **Születési és halálozási statisztika.** Július 4-ike óta a mai napig, a következő születési és halálozási esetek lettek, a nagyvárad i anyakönyvvezetési hivatalnál bejelentve: Született, 14 fiú és 15 leány gyermek, összesen: 29. Meghalt 12 nő és 10 férfi, összesen 22. Az elmúlt héten tehát 7 lélekkel szaporodtunk.

Az elhaltak névsora a következő: Grünberg Dávid, Gottfried Eszter, Szivók Jánosné, Kiss Sándor, Drippa József, Bungó Tógyerné, Csik Károly, Kovács Erzsébet, Erdélyi Józsefné, Kozma Miklós, Pék Józsefné, Altmann Sándor, Erdőháti Róza, özv. Ellsasser Mártonné, özv. Reich Benjáminné, Belme István, Gib Péterné, Popa Anna, Szabó István, Bagdy (élt 5 órát, kereszteletlen), Grósz Gyula, Vajonits Róza.

* **Hőslelkű kanonok.** Már közzöltük azt a hirt, hogy Compagus szicizilii kanonokot néhány rabló elrabolta és csak nagy váltságdíjért akarta elbocsátani, de a kanonok egy szerencsés pillanatban az őt őrző rablót lelőtte és megszökött. Az érdekes szökecsnek a részleteit most tudatjuk: A rablók nagyon jól bántak a kanonokkal és gazdagon megvendékeltek. Junius 26-án egy dus evés és ivás után felkérték a kanonokot, hogy irjon egy levelet a hozzátartozóinak, a melyben tőlük 40,000 frank váltságdíjat kérjen saját magáért. Erre a négy rabló eltávozott és ott hagyott mellette egy rablót őrzés végett. A kanonok kinézett az ablakon és azt látta, hogy a rablók eltávoztak és a jó bor hatása folytán elaludtak. Ekkor a pap előkéréselt egy pisztolyt, két lövéssel leterítette őket, de ki nem menekülhetett, mert az ajtó kívülről volt bezárva. Erre a kanonok még néhány lövést tett, hogy zajt csináljon, mivel azt sejtette,

hogy emberek vannak közelben, a mennyiben a mennyiken közléről harangzugást is hallott. Szerencséjére jól számított. mert több ember jött oda, aki őt aztán ki is szabadították.

* **A nagyvárad i bérkocsisok szövete.** A nagyvárad i bérkocsisok, tekintve, hogy a közuti vasut jövedelmüket nagyban megcsökkentette az által, hogy most már a publikum újvároson is vasutra szállhat, — saját érdekeik védelmezésére egy szövetezetet alakítanak s az alapszabályok kidolgozására S ü c h Albert ügyvédet kérték fel. Lépéseket tesznek az iránt is, hogy a jövedelem apadását tekintve, apasztják a bérkocsik létszámát, emeljék az árszabályt és ezen érdekvédelmi czél elérése végett, az illető hatóságoknál is lépést fognak tenni s remélik, hogy e lépések eredményre fognak vezetni.

* **Szomorú statisztika.** Temes- Torontál- és Krassószörényvármegyék legutóbbi statisztika szerint e három megyében a lelkibetegek: örültek, rögeszmében szenvedők és hülyék száma jóval fölülhaladja az ezret. A legtöbb ilyen szerencsétlen van Torontálmegyében; számuk itt 743. A legkevesebb van Krassószörényben, mely 477 lelkibetegekkel szerepel e szomorú statisztikában. Temesvármegyében 563 örült, rögeszmékben szenvedő és hülye ember van. E szerencsétlenek számának nagyobb fele a férfinemből kerül ki.

* **Fegyelmi eljárás egész város ellen.** A napokban e czim alatt emlékeztünk meg Németh Ignác kaposvári volt polgármesternek viselt dolgairól. Ehhez újabban azt jelenti a »K—r«, hogy a kaposvári közigazgatási bizottság legutóbbi gyűlésen egyhangulag elhatározta, hogy a fegyelmi eljárás elrendeltesék: Kovács Soma dr. árv. előadó, Sury Ferenc v. tanácsos, Németh János v. becsüs, Helisehauer József v. h. mérnök és Kovács József dr. ügyész ellen.

* **Rabló-e vagy gyilkos is?** Tasádfőről írja levelezőnk, hogy a község egyik fiatal szolgalegénye egy szegény csirkét áruló asszonyt, mivel nála pénzt sejtett fejszével megtámadott a község mellett levő erdőben. Többszöri fejszecsapásra a szegény nő oda adta 4 frot 50 kr pénzt a rabló suhancznak; de az még azután is ráütött a fejsze fokával, a mitől az asszony eszmélet nélkül összerogyott. A kötélrevaló fiu azt hitte az asszony meghalt s így mint aki jól végezte a dolgát visszament a faluba s folytatta a kapálást. A szegény összevert nő eszméletre tért s vánszorgott a falu felé, a midőn a csendőrökkel találkozott. Ezek azonnal gondozás alá vették s előadása után letartóztatták a gonosz ifjut. Vallomása folytán megtalálták a szegény nőtől elrabolt pénzes zacskót a dísnóól oszlopa mellett, a hol eldugva volt 3 frot készpénzzel, a többiből már adóságot fizetett. De ugyanott találtak egy nagyokb erszényt irományokkal, a miből azt következtetik hogy az is rabolt jószág s esetleg gyilkolt már az elvetemedett gonosztevő. A csendőrség folytatja a vizsgálatot.

* **Megölte a pálinka.** Dé g el Adolf szabósegéd, ki mindig tulmértékben élvezte a pálinkát, tegnap a S c h l a u c h téren összeesett. Beszülitötték a kórházba, hol rövid idő múlva meghalt. Az orvosok véleménye szerint, halálát a pálinka túlságos mértékben való élvezése következtében beállott szeszmérgezés okozta. Az elhunytnak, több rokona van városunkban.

* **Furfangos csaposlegény.** Nagy jártasságra tett szert a család művészetében Tóth Lajos csaposlegény, de nagy jártasság daczára, tegnap mégis a rendőrség kezébe került. Ugyanis T ó t h Lajos, ki viszonyt folytatott Dur á k Jánosnéval, időközben megnősült. De nem elégedett meg a csendes családi boldogsággal s a viszonyt Duráknéval is folytatta, sőt ez az asszony ellen szüleikhez elkésredett levelet irt, melyben tudokra adta, hogy lopás gyanujába keveredett s a megynél van bezárva. Azonban — ugymond — pénznel képes lenne meglágyítani a bírái szívet, küldje-

nek hát neki husz forintot. A levél végére három óriási fekete keresztet rajzolt s alá pingálta hogy: »Drága apám! Látja azt a három nagy keresztet? Ennyi bu nyomja a szívemet.« Persze e kereszt és az alatta levő rim, meghatotta az öregek szívét és küldtek 15-frtot, de többet nem tudtak. De kisült a turpiskodás és a Tóth Lajos felesége is összekapott Durák név a l s a csapos legény furfangjának igylett a vége — egy családi és egy könnyű testi sértési ügy.

* **Terjed a filloxera.** Tamásda községének szőlőterületét még eddig megkímélte a szőlők veszedelme: a filloxera. A tavaszon azonban a szép zöld levelek sárgultak, a vesszőnövés satnya lett s oda a gazdák reménysege. Az előjáróság megvizsgáltatta a szenvedő területet s konstatálták a filloxerát. Gazsó János, Gazsó Ferencz, Sándor István és Mátyási István lakosok szőlőterületéből mintegy 140 négyszögű már el van lepve a pusztító féregtől. A hatóság zárlat alá veszi a község szőlőjét.

* **Meglopta a nagyszüleit.** Henczidán Oláh Imréné 11 éves fia, nagyanja Trinszi Andrásné fiokjából 13 frt egy néhány krajczárt ellopott s azzal Váradra szökött. Szülei a városig mindenütt nyomában voltak, azonban nem tudták elesipni. Jelentést tettek a rendőrségnél s a szerencsétlen nagyanja sirva panaszkodott el egy egész bün lajstromot, meg a 11 éves beszűletét terheli. Kovács inas is volt, de onnat is megszökött. Az »apja vére van benne« mondá az öreg nagyanja, »nem lehet már abból jó embert faragni.« A fiatal tolvajt, a rendőrség körözteti.

* **Rövid hírek. Vadászati jog bérbeadása.** Nagy-Úrögd község vadászati jogát július hó 29-én d. e. 9 órakor, Hegyközujlak község vadászati jogát pedig július 25-én délután 3 órakor adják bérbe 6 évre. — **Elveszett bicikli láncz.** A bazár vendéglő körül, tíz napelött egy értékes bicikli láncz elveszett. A megtaláló a rendőrségnél 2 frt jutalomban részesül. — **Júliusi hó-esés.** A Hideg-Szamos melletti községekben 8-án és 9-én havazott. A hó elpusztította a nyári vetemények nagy részét. — **Ezredévi ünnep.** Z o b o r h e g y e n augusztus 30-án lepezik le a honalapítás emlékére felállított emlékoszlopot. — **Nemzetközi uszóverseny.** A magyar uszó-egyesület az ezredéves kiállítás országos torna- és sportbizottságának megindításából július 26-án, vasárnap délután 4 órakor Siófokon nemzetközi balatoni uszóversenyt rendez. — **Szőkevény hadnagy.** A 17. sz. gyalogezred K. nevű hadnagya, egy 22 éves fiatal ember, mint nekünk sürgönyzik, Leibachból megszökött. Teljesen nyoma veszett. Azt hiszik adósságai miatt dezentált. — **Elfogott pénzhamisító.** Az okányi esendőrség pépzhamisításért elfogta Kiss László gőzmalom tulajdonost, kinél hatvanöt egyforintost, sok huszfil- lérést s a pénzverődést is megtalálta a malom padlásán. Bűnrészesség czimén apját és anyját is le- lartattatták. — **Megszökött postamester.** Perfler tános absdorfi (Tülln mellett) régi postamester, négy. Jelnött gyermek atyja, 2000 frtot elsikkasztva, megszökött. **Gyalog Budapestről Londonig.** Budapestről két gimnazista pénz nélkül indult utnak azzal a szándékkal, hogy gyalog mennek Londonig. Ezt az utat négy hét alatt akarják megtenni. — **Összeveszték a zsidókon.** Miskolczon, összevesztett két ifjú a zsidókérdés felett. Singer Alfréd orvosnövendék természetesen nem engedett s a vita Truskovszky joghallgatóval, vidéki szokás szerint, kardra folytatódott. A páros viaskodásban aztán két vágást kapott a karjára Singer, a mivel — egyelőre — a zsidókérdés függőben maradt Miskolczon. — **Kassa városa a törvényszék előtt.** Alpár Ignác budapesti műépítész beperelte Kassa városát, mert ez a neki járó összeget vonakodott megfizetni. — **Uj aranybánya.** Az afrikai utazó, dr. Helub Emil jelenti, hogy Orange-államban egy aranybányát fedeztek fel, amely rendkívüli gazdasági jelentőségű. — **Utazás az északi sarkhoz.** Stockholmól távirják: Az Aftonbladet a következő táviratot kapta Andrée északsarki utazótól: Az északsarki expedíció június 22-ike óta Pikeshausban, a dán szigetig északi részén tartózkodik. A rakomány nagyobb része el van helyezve. A hely igen előnyös és a munka szép idő mellett rendesen folyik. A jégviszonyok ez évben rendkívül kedvezők. Mindnyáján egészségesek.

x **Felhívjuk** olvasóink figyelmét lapunk mai számában közzétett a pecze-szöllősi sörgyárnak üzembe hozását tudató hirdetésünkre hol oly sört fog kapni városunk közönsége, mely bármely nagy hírű sörfőzdével kiállja a versenyt.

x **Kellemes nyári mulatóhely.** Nagyvárad nem nagyon bővelkedik az üdülő helyekben; azok a kevesek, akik nyaralóval bírnak, vagy anyagi körülményeik megengedik, hogy kiköltözzenek a hegyek közé, még csak élvezhetik a friss levegőt. Nyári mulatóhelyeink közül azonban egyedül Kárger Sándor üde, hegyi levegőjü helyisége nyújt a nyári lakkal nem bírónak naponta pár órai kellemes szórakozást. Itt jó cigányzere, kitűnő, étkek és tisztán kezelt hegyi és homoki borok teszik kedélyessé a tartózkodást. A hivatalok aktái között kifáradt vendégeknek a jól gondozott tekepálya szerez szórakozást.

Bizonyítvány. A czéggemmel ezennel bizonyítom, miszerint a J. B. Punzl aláírott Gódenben (Tirol,) plébániai templomom számára küldött Pózsza-füzér. Királynéja szobor az izlésnek teljesen megfelel, szépségben meglepő és szolid kiállású; a melyért is midőn köszönetemet, és mint a magam mint híveim legfőbb megelégedését kifejezném, egyttal ezen czéget mindenkinek a legjobb lelkiismerettel ajánlhatom. Kelt Ny.-Rudnó, (Nyitra megye) 1894. évi augusztus hó 31-én. Vetzél Sándor plébános.

Az isteni tisztelet a Félix-fürdőben.

Adjuk a következő beérkezett tudósításkat: Kiáltó paradoxon. Lehetetlen szótlanul el- túrnunk azt az abnormális állapotot, a mely a nagyvárad premontrei rend tulajdonát tevő Félix fürdőben évek óta divik. Vasárnapról vasárnapra városunk egyik hely. vallásu papja kirándul ide és a tulnyomólag kath. közönségnek az Isten szabad ege alatt baptista módra predikációt tart. Emlékezünk, hogy Fekete hegyen mikor tavaly a katolikusok kápolnát akartak építeni, a fürdő lutheránus tulajdonosa eltiltotta őket. Kérjük a premontrei kanonokrend missiójával összetudja-egyeztetni, hogy fürdőjében hétről-hétre hely. vallásu isteni tisztelet tartás- sák, holott kath. isteni tiszteletéről a mai napig nem gondoskodott.

Erre a következő felvilágosítást kaptuk:

A reform prédikátor propaganda csinálása nem tudom, vajjon a rend beleegyezésével történik-e. Tény az, hogy évek óta több izben tartott már a fürdő-vendégek felkérésére a helybeli Csák Máté nevű ev. ref. lelkész a szabad ég alatt istentiszteletet.

A katolikus hívők régi időtől kezdve a pecze-szent-mártoni premontrei templomban tettek eleget vallási kötelmeiknek. És az ugy van most is!

A Rend gondolkozását e tekintetben jellemzi, hogy csak idő kérdése egy kápolna-építés a Félix-fürdőben. A prépost már az idén akart építtetni kápolnát.

A Rendhez intézett »többszöri felszólítás«- ról mitsem tudok.

Felhívás búcsúzarándoklásban való részvételre.

Több oldalról vett kérés és legfelsőbb helyről nyert elismerő helyeslés által indítatva egy a Bold. Szűz születésnapja (szep. 8.) alkalmából Nagyvárad- és vidékéről Magyarország védőazsónya, a szűz Mária egyik legnevezetesebb búcsújáró-helyére M.-Radnára vezetendő búcsúzarándoklás szervezésére határoztam el magamat. Hogy ott, hol annyi beteg test és lélek nyert gyógyulást, ott rebe- jenek ajkaink hálát a magyarok Istenének és a magyarok Patronájának hazánk egyév- ezredes fenmaradásáért.

A zarándoktat később pontosan meghatározandó időben Nagyváradtól M.-Radnái- g vonaton, a vasutállomástól a templomig gya- log és körmenetben fog tartatni.

A III. osztályon való utazás teljes kupék kibérelése folytán a lehető legkedvezményesebb árban történik, azonban a II. osztályra nézve a vasútigazgatóság semmi kedvezményt sem engedélyez.

A vasúti-jegy ennélfogva oda és vissza a II. osztályon 9 frt 60 krba, a III. osztályon ugyancsak oda és vissza 3 frt 20 krba fog kerülni, mely összegnek legalább fele a jelentkezés alkalmával esetleges bánatpénz fejében azonnal lefizetendő és ha az illető egyén később az utazástól bármiféle okból is vissza- lépne, semmi körülmények között sem térít- hető vissza, azon egyszerű okból, mivel a szá- mára fentartott hely a vasúti-igazgatósággal szemben feltétlenül fedezendő.

A M.-Radnán való időzés teljes egy napig fog tartani, s ezen idő alatt az előkelőbbek- nek kellemesen berendezett vendéglők, a sze- rényebb anyagi viszonyok között élőknek pedig a búcsúsok számára felállított ingyen szállók állanak rendelkezésükre.

Felkérlek mindazok, akik e búcsúzarán- doklásban részt venni óhajtanak, hogy ebbeli szándékukat városunk bármelyik róm. kath. plébániáján miheztartás végett mielőbb jelent- sék be.

Kelt Nagyváradon, 1896. jul. 11-én.

Pák Emil,

községi polgári iskolai hittanár,
róm. kath. s.-lelkész.

Levél az országos kiállításból.

B u d a p e s t, július 11.

A június hónap vége és a július eleje, mintha csak a kalendárium más részéből té- vedt volna ide, nem valami jó időt hozott a kiállításnak. A pompás kis bagolyvár, a mely- ben a kiállítás meteorológiai állomása tanyázik (tehát itt csinálják a kiállítás időjárását), nem valami nagy népszerűségnek örvendett. Állan- dóan fehér zászló lebegett az ormán, a mi tud- valeműleg nem éppen kellemes hírnök, daczára ártatlan színének, mert esőt jelent. Néha a fekete zászló váltotta fel, a melynek még rossz- szabb a jelentése: vihar és égháboru közele- dését hirdeti.

S daczára a rossz időjárásnak (a melynek egyelőre vége szakad, mert a ma piros-fehér zászló azt hirdeti, hogy: tartósan jó, száraz idő várható), az ezredéves kiállítás látogatottsága nem hogy csökkent volna, de egyre emelke- dett. Tizennégy-tizenötezer napijegyes látogató járta be hétköznapokon, harmincz-harminczöt- ezer ünnepeken és vasárnap.

S mikor ezt az örvendetes dolgot konsta- táljuk, újra a vidéki közönség dicséretét zengi az ének. Mert ezeknek a látogatóknak majd- nem kilencz tizedrésze a vidékről toborzódik. A pesti kényelmes és lusta, s azt gondolja, hogy nyugodtan kilesheti a szép napokat, mi- kor a kiállításra megy, mert hisz ugyis itt marad, de a vidékről felzarándoklókat se jég- eső, se villámhullás nem tartja vissza, hogy megnézzék az ezredéves kiállítást, ezeréves mul- tunk és erős jelentünk kincses tárházát.

Az egész ország tudja ma már, hogy ön- maga ellen követ el halálos vétket, aki késle- kedik a kiállítást megnézni. Tudják ma már mindenütt, — hisz szavahihető tanuk hirdetik országszerte, — hogy büszkesége ennek az or- szágnak csudaszép kiállításunk, s részben rá- fogás, vagy némi félrevezetés, amit drágaság- ról, lakáshányról nyíltan és titokban hirdet- nek most. Bezzeg eleinte másképp volt ez is!

S mennyire fog még szaporodni ez a tu- dat, ha a háromezernél több tanár és tanító, aki kongresszusra Budapestre gyűlt, hazatérve ugyanannyi apostolává lesz az ezredéves kiál- lításnak?

De erről beszéljenek ők maguk. Itt csak

egyemást mondjunk el futólag, ami az ezután érkezőkre vonatkozik.

Ünnepek és mulatságok.

A jövő héttől kezdve hétről-hétre egy-két nagyobb ünnepségre készülnek a kiállításon. Sokféle nagy, pompás látványosságot terveznek, melyek mindegyike bizonyára sok ezer embert fog a fővárosba hozni. Lesznek a többek közt díszfelvonulások, virágkorzók, virágcsaták, kivilágítások 90,000 izzólámpával, nagy katonai taktarodó, 8 katonai zenekarnak együttes hangversenye, művész-este Pálmay Ilka és Kopácsy Juliska közreműködésével, monstre-hangversenyek és dalelőadások a tavon, még pedig külön hölgy- és férfikarra, velencei éjszakák stb. stb.

Minden hétre jut majd egy-két ilyen nagyobb szabású ünnepség úgy, hogy bármikor jöjjön is a vidéki ember a fővárosba, mindig jókor érkezik, hogy egy-két ilyen ünnepélyen résztvehessen.

Inasok és segédek kiállítása.

E hónap 15-én nagyérdemű időleges kiállítást nyit meg Dániel Ernő kereskedelmi miniszter. A mester-inasok, segédek és munkások kiállítása ez, melyen a saját készítményeiket mutatják be. Azoknak a kiállítása lesz ez, melyen a saját készítményeiket mutatják be. Azoknak a kiállítása lesz ez, akiknek ügyessége és izlése, szorgalma és találékonysága záloga a magyar ipar méltán várható felvirágzásának, s tanúsága az utolsó tíz esztendő nagy haladásának.

A bejelentett tárgyak már nagyrészt ott vannak a kiállításon, s már hozzáfogtak a rendezéshez és a katalógus elkészítéséhez is. Már is látnivaló, hogy a legérdekesebb kiállítások egyike lesz ez, telve meglepően szép, izléses dísz tárgyakkal, a házi szükségletre való pompásan dolgozott czikkekkal, a melyek csaknem kivétel nélkül a magyar iparos meglepő ügyességéről, elmésségéről és találékonyságáról s emellett jó izléséről tesznek tanubizonyosságot.

A kiállítás egy teljes hónapig marad nyitva, a mit különösen a vidéki kamaráknak és iparhatóságoknak azzal ajánlunk a figyelmükbe, hogy nagyon kívánatos volna legtöbb helyen ugyanis tervezett tömeges iparos felrándulásokat, legfőképpen a segédek és tanulók felrándulását arra az időre kitűzni, amikor ez a reájuk oly fontos kiállítás nyitva lesz.

A millennium emlékkoronái.

A fővárosban a legutóbbi napokban egy új divat kapott lábra. A hölgyek karkötői, az óraláncok, nyakékek, pénzes-tárczák, nyakkendők, a millennium ünnepét jelképező, igazán izléses, művészi kivitelű millenniumi emlékérem viselése jött szokásba.

Ezek az emlékérmek tudvalevőleg az ország ezeréves fennállásának emlékére verettek s egy korona nagyságúak. A legszebb emlékérmék ezek, a melyeket Magyarországon eddig elterjedtek. Pompás művek s gyönyörű, mesterséges platina van máris rajtuk. Az érem egyik oldalát a király kitűnő mellképe díszíti, a másik oldalon a magyar Géniusz vezeti kántárszáron Árpád vezér lovát, hogy az új honába, az ősök hajdani földjére vigye. Árpád mögött halvány körvonalakban a felvonuló magyarság látszik.

A vidék követni szokta a főváros példáját. Ebben az új divatban bizonyára sokan követni fogják.

A HÉTRŐL.

Nagyvárad, Nagyvárad, öltösz szüresuhát, hints hamut a fejedre és vezekelj, mert haragszik a Bánffy-kormány és az ő préfétája, Tisza Kálmán.

Özvegyen maradsz s gyermekeid el fognak árulni — mert nem hajtottál térdet s fejed a liberálizmus bálványá elé.

Elveszik a kenyeredet — az állami hivatalokat; meg is kezdték már a VI. kerületi állami közúti felügyelőséggel — és megfenyegettek, hogy elszállásolják innen a királyi táblát és más állami hivatalokat, a jogakadémiát beszűntetik.

Reszkess és omolj a porba a hatalmaskodás molochja előtt, mert városodból kő kövön nem marad.

Csakugyan?!

Üres ijesztgetés az!

Mihelyt látni fogják, hogy meg tudsz élni a magad becsületéből és nem szorulsz kegyelem-kenyérrre, meglásd, a kormány tyukkal-kalácsesal fog körülötted ólalkodni, és ha kívánod, még a könczöl-szekér csillagait is lehozza az égről, mert Tisza Kálmánnak nincs helye e széles hazában, ha te, Nagyvárad nagylelkű közönsége nem kegyelmezesz neki öreg napjaira.

Jó tanulság rejlik azonban ebben az egész dologban.

A mamelukok ments-várát, Nagyváradot mindentől meg akarják fosztani, mert jobb meggyőződése ellenére hűségesen kitartott Tisza Kálmán mellett, mint a hü eb, elfeledte a kapott oldalba rugást, a koplaltatást, és ismét meg ismét farkesóvalva járult »gazdája« elé.

Ellenben Debreczen, mely megbuktatta Tisza Kálmánt, most kapuja előtt látja a generálist, amint minden nemű ajándékot kínálva bebocsáttatásért könyörög.

Kellett az nektek, derék mamelukok nagyváradiak — már csak azok, akik mamelukok.

Jó lesz tanulságot meríteni ebből — mert utóvégre jó magyarom, legalább a saját károdon okulj.

Debreczeniek találkoznak nagyváradiakkal a kiállításon.

— Ugy-e szepegték? évődik egy czivis. Megálljatok, beolvasztanak egészen Debreczenbe.

— Nem merik megtenni! mondja rá egy nagyváradi.

— Nem-e? Mibe fogadunk, hogy egy harapás debreczeni mézes-kalácsért még a Körözt is áteszik Debreczenbe.

— Áll a fogadás!

— Ugyan ne izéljetez; mondja egy tapasztalt bihari kortes. Majd segít magán Nagyvárad: belügyminiszteri engedéllyel megváltoztatja a nevét »Tisza Kálmán falvára« és minden kívánsága teljesülni fog annyira, hogy ráadásul megkapja még a debreczeni nagyharangot.

— A kellene nektek, ugy-e? nevet a czivis. Sok az adósságtok . . .

A magyar-csékei képviselő-választáshoz.

— Mikor lesz már nálatok a választás? kérdik a kerület egyik befolyásos választójától.

— Nem lesz minálunk választás, jó ember! válaszol rá fogyos nyugalommal ebben a kánikulában.

— Már hogy ne volna, mikor képviselők lemondott s beáll iskola kerülőnek.

— Még se lesz választás . . . mondok.

— Tyhü! Választási passzivitás . . .

— Dehogy. Nálunk a képviselőt nem választják, de kinevezik.

— Kicsoda? A kormány, főispán?

— Maga szegény tatár. Hát nem tudja, hogy oda bizony nem ér se Perczel, se Bánffy karja!

— Értem már . . . A főispán passzív asszisztencia gyanánt csak minisztrál, meghuzza a templomharangot ennél a — választásnál . . .

A Széchenyi-téren nagy henczegeve egy sorban megy öt gigerli a vármegyeház felől. Szembe jő velük egy komoly ur, aki a falhoz lapul, mert a kultarában hátramaradt öt hanyivetyi »ficus« nem engedett helyet, hogy mellettük elmehessen.

— Jól tette, hogy kitért! szól nagy hety-

kén az egyik a többiek hangos röhögése kíséretében.

— Igen is, kérem! Kitérek én minden marhának . . .

Erre azután az öt ifju úgy elszontyolodott, hogy még most is Sáska illemtaná bujja.

Magas állásu apa.

— Te csak mindig arról beszélsz, hány embert foglalkoztat a te atyád abban a gyárában. Hát ez is valami? Az én apám alatt húszszor több ember állott és én még sem diésekszem vele; — szól önérettel Pál urfi Pista pajtásának.

— Hát azután mi volt az atyád? generális, tengernagy, liferáns vagy koldusbíró?

— Dehogy; léghajós volt.

Ez is szerelmi vallomás.

— Zseni kisasszony, mondja kérem, tudna engem szeretni?

— Nem tudom, Nagy ur; de lehetséges. Egyszer megpróbáltam francia nyelvet tanulni, az is nagyon nehezen ment.

Kis félreértés.

Az iskolák évről-évre ünnepélyei után az egyik szemléltető tantárgy előadója, aki nagyon fél a léghuzamtól, két tanulóval rendezti a taneszközöket. Eközben néhány pillanatra átmege a szomszéd szobába.

— Melyik számár az megint, aki nyitva hagyta az ajtót; kérdi visszajövet.

— Amióta a tanár ur kinn járt, senki sem jött még idebe. *Figaro.*

A Pálffy-huszárok jubileuma.

Mint már említettük, a leghíresebb magyar lovasezredek egyike, a Pálffy András gróf tábornagy és magyar gárda-kapitány nevét viselő cs. és kir. huszárezred, most ünnepli az ezred keletkezésének 200 éves jubileumát.

1896. február 20-án, I. Lipót uralkodása alatt, a folytonos török háborúk idején Mihályi Deák Pál kapott szabadalomlevelet egy huszárezred szervezésére s ennek ő is lett a parancsnoka. Alatta az ezred már hírnévre vergődött a török ellen vívott portyázó csatározásokban, keletkezése óta 371 csatában és ütközetben vett részt és a mennyire megállapítani lehetett 105 tisztet, 2041 embert, 3658 lovat vesztett. Az ezred Eugen herceg és Laudon alatt harcolt Karlovicz, Pétervárad, Temesvár és Belgrádnál, győztesen vonult be Münchenbe, megszállotta Pármát és Genuát és a híres Hadik parancsnoksága alatt bevonult berlinbe, hol az egész porosz hadseregben a retteget baranyai huszárok néven voltak híresek és a mily vitézül harcoltak a törökök ellen, épen olyan bravúrral porolták a francia bugyogót. 1796-ban Lonato mellett Napoleont, a ki épen furdott, kikergették a vízből és nem soba mult, hogy a híres császárt el nem fogták a Pálffy-huszárok.

A reá következő évben egy vitéz magyar gyerek, Bátsmegyei hadnagy sajátkezűleg fogta el Napoleon sógorát, Murat francia tábornokot. De volt része az ezrednek az összes későbbi csatákban. 1866-ban Königrätznél harcolt, s legutóbb 1878-ban Boszniában. Az e-redből 16 tisztet tüntettek ki a Mária-Terézia-rendjellel.

Az ezred jubiláris ünnepe 9-én vette kezdetét. A Klagenfurt, Seebach, Wolfsbergben fekvő huszárezredet Klagenfurtban koncentrálták és nagy vacsorát csapott a legénység. A tisztikar a »Kaiser von Oesterreich« fogadóban gyűlt össze Vajda József szombathelyi cigányzenekar mellett. A tulajdonképeni nagy díszbéd jul. 10-én este 6 órakor lett megtartva a »Grömmen« fogadóban. A 200 terítékű díszbédben jelen voltak: Pálffy András gróf tábornagy ezredtulajdonos, Reinländer tábornagy, hadtestparancsnok, Tiszavölgyi Hegedűs altábornagy, Hübner Sándor altábornagy, Lenk tábornok, Pasquier porosz kapitány, Thurn-Taxis herceg, Salms herceg, Orsini-Rosenberg, Ka-

rinthia hercege, Hoyos László gróf volt párisi nagykövét, Westerhold-Helm gróf porosz lovaskapitány, Szakonyi tábornok, egykori ezredparancsnok, Nostiz-Rinech tábornok, Lónyay a 9-ik huszárezred és Hutos a budapesti 16-ik huszárezred parancsnoka, Ottensfeld lovag, Neuenner Klagenfurt polgármestere, Kálnoky gróf ezredes, Lichtenstein herceg, Khevenhüller gróf, Schwarzenberg herceg, Szilágyi huszárezredes és az ezred tisztikara. Az első pohárköszöntőt Alexander ezredes mondotta a királynak.

Az ezred — ugymond — ma ünnepli 200 éves fennállását, mindjárt fennállásának első idejében megkezdte sovoyai Eugen hercegnek, a zentai hősnek, vezénylete alatt azon dicsőségteljes csaták sorozatát, a melyeket az ezred a kereszténység védelmében a törökök ellen vívott. Már akkor is, nemcsak vitézségével, hanem az uralkodó iránti hűségben is tündöklött az ezred.

Ezt a hűséget és szeretetet, gyakorolni is kívánjuk. Ha az égi hadur egyszer felhív, készen állunk: vérünk és életünk feláldozására. Ezt tudjuk, ezt fogadjuk ma. és ezen ünnepélyes fogadalmakra tanunak hívjuk fel ezredünk dicsőségteljesen lefolyt kétszázados multját, a fejedelmi trónt és az egész hadsereget.

Uraim! Ezen szeretet! hűség és halhatatlan odaadás a legfőbb Hadur iránt, mindnyájunk közös jellemvonása. E megnyilatkozás jusszon el a trón számolyához abban a kívánságban: Isten tartsa, Isten óvja a mi szeretett császárukat és királyunkat. S most uraim, töltsek, emeljék és ürítsék poharaikat a Felsége egészségére. Eljen I. Ferencz József csász. és apostoli királyi Felsége! Zajos éljenzés és Hoch kiáltások követték az ezredes beszédét. A lakoma folyamán Alexander ezredes felolvasta az ő Felségéhez küldött üdvözlő telegrammot, a mely szószerint szövegében következőleg hangzik:

A 8-ik huszárezred ma ünnepli 200 esztendő fennállását. Az ezred történetének eme kimagasló határkövénél az összesereglett ezred nevéken a legmagasabb trón előtt megnyitom a szigorú kötelességérzet, megingathatlan hűség és áldozatkész odaadás fogadalmát Felséged felelő személye iránt, ama hő kívánság tolmácsolásával: Isten tartsa, Isten óvja Felségedet. Alexander ezredes és a 8. huszárezred parancsnoka.

EGYESÜLETEK.

Ülés az iparoskörben. A nagyváradai »Iparoskör« választmánya ma, vasárnap délelőtt 10 órákor, kert-utcai helyiségében ülést tart.

SZINHÁZ.

Odette.

P. Adorján Berta bucsu fellépte.

Szép közönség előtt, lelkes ovációk között bucsuzott el tőlünk tegnap este kedves ismerőstünk Paulayné Adorján Berta Sardou »Odette« színművében. A jeles francia író eme izgalmas, hatásos jelenetekben bővelkedő darabjában a vétkes nő tragikumát mutatja be; a nőt, mint anyát az anyai szeretet sérthetetlen tisztaságát, önfeláldozását.

Az előadás a jobbak közzé tartozott. A jeles vendégszereplő Odette szerepében megrázó erővel mutatta be a bűnös és szerencsétlen anyát, különösen nagy hatást ért az utolsó felvonásbeli jelenetével, midőn leányával találkozik. Az est sikeréhez hozzájárult még Megyery (Bechemel), E. Kovács Gyula (Clermont) művészi játéka. Fekete Rózsa Berengere kedves szerepét természetesen naivitással, kedvességgel játszotta meg György Ilona (Juliette) a naiv asszonyka szerepében nem érezte magát olyan otthonosnak, mint előző szerepeiben, azt hisszük, hol nagyobb drámai erőt kell kifejtenie, sokkal inkább kitüntetheti szép tehetségét.

P. J.

Hírek a színikörből. Ma Goldstein Számit adják a színikörben, a czimzerepben Megyery igazgatóval. Délután az Ingyenélők kerül színpadra, a két fő szere-

pet Turchányi Olga, és Rózsahegy játsza, Rika, a Márkus-Szabados-féle operette hétfőn kerül bemutatásra. A czimzerep S. Aldor Juliska játsza, ambícióval készült az érdekes cigány leány szerepére. Szép ének szerepe van az új operetében a jeles tenoristának Mezeinek, Vendrei a bus özevgyesre jutott polgármestert személyesíti, ki 7 árvájával kacagató jeleneteket játszik, Vendrein kívül, kinek pompás kuplettejei vannak a darabban — Rózsahegy, Leővey, Turchányi Olga, Réti Lina és Kantay Teréz jutottak szintén jó szerepekhez.

Márkus József a Pesti napló segéd szerkesztője hétfőn reggel nejevel együtt haza jön Nagyváradra, hogy darabja — a Rika bemutatását meghallgassa.

Játékrend a magy. kir. operaházban 1896. július 13-tól július 19-ig: Kedden jul. 14-én Lohengring Vasquez, Diósné, Ney D., Perotti, Beck, Mihályi közreműködésével. Szerdán jul. 15-én Nincs előadás. Csütörtökön jul. 16-án Mesterdalnokok, mint főszereplők: Rotter, Valent, Ney D., Szendrői, Dálnoki, Arányi, Beck, Hegedüs, Broulik. Pétek jul. 17-én nincs előadás. Szombaton, 18-án: Ezredleány a. Rocco. Ábrányiné, Valent, Hegedüs, Dálnoki, Kiss, Sironi, Carbone közreműködésével. Vasárnap, jul. 19-én: A Rajna kincse. Hilgermann, Diósné, Rotter, Powny, Kaczér, Valent, Broulik, Takáts, Ney D., Szendrői közreműködésével.

Heti műsor.

Hétfő: Rika, 1-ször.

Kedd: Rika.

Szerda: Fekete gyémántok

Csütörtök: Ideges nők.

Péntek: Nőemancipatio.

Szombat: Gálya rab.

Vasárnap: Igmándi kis pap.

MULATSÁG.

Nagy ünnepély a Püspök-fürdőben. Ma vasárnap, július 12-én a Püspök-fürdőben táncszal egybekötve nagy ünnepély tűzijátékkal. Katona és cigány zene éjfélig. Délután 1 óra 57 percz indulás a vásártérről katona zenével. 3 órákor térzene és felvonulás. 3 $\frac{1}{2}$ órákor viziállatok tekepályán. 4 órákor léghajó verseny. 4 $\frac{1}{2}$ órákor táncz. 5—7 órákor sorsjegyek kiosztása jövő vasárnap tartandó nagy tombola ünnepélyre nyereménynyel, melyen 30 frt értékű diszes tárgyak lesznek kisorsolva. 7 $\frac{1}{2}$ órákor Affendakis és Kázár kéményseprő, a két híres betörő szökése léghajóval Amerikába. 8 órákor konstantinápolyi tűzijáték lesz a kiállításból.

Felkérjük a nagyváradai 48-as »Népkör« valamint a Függetlenség és 48-as párt t. választmányi tagjait, szíveskedjenek ma délelőtt 11 órákor a 48-as Népkör helyiségében, az e hó 19-én rendezendő nyári kirándulás ügyében tartandó értekezleten megjelenni. A rendező bizottág.

REGENY-CSARNOK.

Tom és én.

Irla: I. van Woude. 64

Egyik helyen, hol a két védőtöltés találkozik, csolnakok és dereglyék vannak odakötte. A két töltés közti terület pedig víz alatt áll, de jég nincs rajta, mert azt Tom vágatta föl s hordatta el onnan.

Nézem, nézem ezt a csendes látványt nem is álmodva, mily iszonyatos fölfordulás színhelye lesz nemsokára az előttem elterülő vidék.

A gáton egy csoport ember verődik össze. Nézik Jakabot, azután meg kastélyunkra mutatnak. Addig kísérik tekintetükkel, amíg el nem éri a tulsó partot, azután pedig mintegy megkönnyibülten távoznak.

Csakugyan olyan nagy volna ez a veszedelem?

Nevetnem kell. A folyam olyan mozdulatlanul s lomhán fekszik itt előttem mint ahogyan a befagyott folyó egyáltalán szokott.

Mit mond majd Tom hozzá?

E kérdés fölvetésénél nem vagyok képes bizonyos nyugtalanságot elfojtani. Eddig oly kevés időm volt a nyugodt megfontolásra. Bár csak a Jakab itt volna az állatorvossal vagy legalább a recepttel, mielőtt Tom hazajő! Akkor minden jól van és Tom helyeselni fogja szívemben gyors rendelkezésemet.

Milyen hamar alkonyodik!

Az egész délután már be volt borulva, most szél kerekedik és nehéz eső csöppek kezdenek esni. Remélem, hogy az időjárás nem lesz befolyással a folyó jegére. Milyen komor minden egyszerre. Kezdek rettegni.

A nap már jó ideje leáldozott. Az óra hatot mutat.

Mennyi ideig marad majd a Jakab odaát? Kis félórát bizonyosan, ha az állatorvos nem lakik a folyam közelében vagy esetleg odahaza sincsen.

A szél egyre erősebben fujdogál. Ha az ember így egyedül van, a szél üvöltése nagyon rémesen hangzik. Ah! bárcsak már itt volna; nem sokára oly sötét lesz, hogy nem leszek képes alakját a szürkületben kivenni.

Megint nézem az órát. Már félhétre és már nem látok át a tulsó partra. De tudom az irányt, melyből Jakabnak jönnie kell. Megerőltetem a szememet . . . semmit, de semmit se látok. Hol marad az a Jakab?

Most erősebben megered az eső, a hideg tavasi eső. A sűrűn omló esőcsöppek még inkább elfogják a kilátást.

Nemsokára Tom is haza jő; pedig milyen szívesen óhajtottam, hogy addigra Jakab már itthon legyen.

Azt meg éppenséggel nem hittem volna, hogy oly rohamosan beáll majd a sötétség.

Hogyan akadjon most Jakab a jó utra? Azt mondták, hogy veszedelmes helyek is voltak a jégen. Hát még most, mikor a jég átázott . . .

Jakab, Jakab, hol marad oly soká?

Már három negyedhétre és még sem jő. De mégis, amott látok a folyón egy sötét pontot.

Az bizonyosan ő. Szinte megkönnyibülten sóhajtok föl. De egyedül jő . . . Se baj, csak hogy veszedelem nélkül átjő a folyón! Mit ér Blanche betegsége Jakab életéhez képest?

De ha betörik alatta a jég! A folyó soha sem fagy be egészen: hátha a sötétségben oly helyre lép, amelyet csak a zajlásból oda sodort jégtábla főd s ő majd alá merül. Hideg veríték gyöngyözik homlokomon.

Mit szólna majd Tom, ha Jakabnak valami baja esnék! Ugyan miért nem hagytam Blanchet-t sorsára?

Ez a Jakab pedig olyan lassan közeledik! Talán minden lépésnél előbb a jeget kell vizsgálnia, mielőtt tovább halad. Aggodalmam elviselhetetlen . . .

Egyszerre jó ötletem támad. Meggyujtom a lámpát s felhuzom egészen a függönyöket. Abban a sötét tömegben, melyet háznak a körülötte levő fa-csoporttal képez, könnyen kiveheti a kivilágított ablakot és ennek irányában haladva, könnyen eléri a védőgátot.

Mikor ismét az ablakhoz megyek, alig tudom kivenni alakját; végre nagy nehezen mégis meglátom. Szerencsére ismét megtalálta az ösvényt. Most már nem aggódom, mert a letaposott ösvény alatt vastag és szilárd a jégkéreg.

A gáton senkit sem lehet látni. Ennek örvendek. Nem szeretném, hogy egész sereg kíváncsi ember ott állana és Jakabot várná. Aki a szél s eső miatt nem menekült lakására, az mind a kompház körül van. Ez mindig a gyülekező.

Egyszerre megrázkódom. Mi volt az? Meenydörgött? . . . Milyen dörej volt ez? Most megint s egyre dörög . . .

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A német császár Angliában.

Berlin, jul. 11. (Saj. tud. táv.) Vilmos német császár Stokholmból, hol a svéd-norvég királyt megfogja látogatni, Angliába fog menni Viktória angol királynő látogatására.

Kréta paczifikációja.

Athén, jul. 11. (Saj. tud. táv.) Kaneában 35 keresztény és több mohamedán képviselő jött össze, hogy részt vegyenek a nemzetgyűlés tárgyalásain, mely hivatva van a hatalmak által kikötött reformokat megállapítani.

Sógorok házassága.

London, jul. 11. (Saját tud. táv.) A lordok háza 142 szavazattal 104 ellenében elfogadta a törvényjavaslatot, mely az özvegy férjnek megengedi sógornőjét nőül venni.

Az északamerikai Unió elnöke.

New-York, jul. 11. (Saját tud. táv.) Mac Kinley valószínűleg vissza fog lépni, Bryan ellenben mindinkább nagyobb kilátással bír az elnöki székre.

Országos ügyvéd gyűlés.

Budapest, július 11. (Saj. tud. táv.) Szept. 18-án és 19-én lesz az országos ügyvéd gyűlés Budapesten az ügyvédi kamara helyiségében. Programja a következő:

1. Az ügyvédi nyugdíjügy, segélyügy kérdése. 2. Az ügyvédi rendtartás reformjának sürgetése. 3. A bírói és ügyvédi képzés egyesítésének kérdése. 4. A bírói karnak az ügyvédi korból leendő állandó és rendszeres kiegészítése s ügyvédeknek kiegészítő bírókul alkalmazása. (Előadó: Hlatky Endre.)

Ezenfelül több más kérdést fognak a nagygyűlésen megvitatni.

Zendülés Törökországban.

Konstantinápoly, július 11. (Saját tud. táv.) A hadseregben a lázongás egyre terjed. Aleppóban egy redif-zászlóalj megtagadta az engedelmességet. A csapatok fegyelmetlenségének megújuló esetei aggodalmat keltenek. Zsoldhátralékok, a ruházat és táplálkozás hiánya képezik ennek okait és semmiképp sem tekinthetők mohamedán rosszalás jelül az európai álláspontnak tett engedményekért.

Konstantinápoly, július 11. (Saját tudósítónk távirata.) Mustafa Remzi basa hadosztálytábornok, ki a múlt évben a zeituni felkelők elleni hadműveleteket vezette, a Hauran ellen működő csapatok parancsnokává nevezetett ki. Hír szerint az orosz nagykövet közbenjárt az örmény patriarkánál, hogy álljon el lemondási szándékától, mely Konstantinápolyban és másutt is zavargásokra vezethetne.

KÖZGAZDASÁG.

Gyapju árverés. A Heller M. és tsa cég által rendezett gyapju aukció három napi eredményről a következőket jelentik. Budapestről: Kínálásra került összesen 13,239 zsák, melyből 7858 zsák a három napon eladott, úgy hogy 5381 zsák a f. év augusztus hó végén vagy szeptember hó elején végbemenő második árverésre maradt vissza. Tehát mint látható az aukción a kínált árunak csak mintegy 3/5-e kelt el, a mi épen nem mondható kedvező eredménynek.

Ezuttal is a merinói gyapjuk képezték főképp a kereslet tárgyát és ugyszólván mind elkeltek, még pedig oly áron, melyek végeredményképpen a tavalyi júliusi árakhoz viszonyítva 2 százaléknyi emelkedést jelentenek. Mint vevők ezuttal is a belföldi és osztrák katonaposztógyárosok, de ezenkívül sok francia és német nagykereskedő és gyáros is jelent meg, kik a kiállított különféle fajok mindegyikét figyelemben részesítették; feltűnő gyéren voltak a kártolyfonók képviselve.

Az egyes gyapjufajok a következő áron keltek el;

Finom és legfinomabb posztó-gyapjuk	100 kkgént
Középmínőségű posztó és jobb szövetgyapjuk	200—300 frt.
Középmínőségű fésűs gyapjuk	120—160 >
Alárendelt minőségű egy-kétnyirettiek	105—120 >
Zsirban nyírt posztó és fésűs gyapjuk	95—406 >
	40—66 >

Terménytőzsde.

Budapest, július 11.

B u z a tavaszra, bácskai	6.28
> tavaszra, északi	6.29
> szeptember-októberre, bácskai	0.—
> szept.-okt.-re északi	0.—
R o z s tavaszra bácskai	0.—
R o z s tavaszra, északi	0.—
T e n g e r i, június-júliusra, bácskai	0.—
> jun.-jul.-ra, északi	0.—
R e p c z e augusztus-szeptemberre, bácskai	6.60
> aug.-szept.re, északi	6.62

Hivatalos arfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. július 11.

Magyar aranyjárdék 4%	122.50
Magyar koronajárdék	99.35
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	124.—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasúti államsötvény 1876-ból	121.75
Magyar földhermentesítési kötvény 4%	97.75
Italmérsé jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyaralvány sorsjegy-kölcsön	150.50
Piszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	137.50
Osztrák járdék papírban	101.25
Osztrák járdék ezüstben	101.25
Osztrák járdék aranyban	121.—
Osztrák korona járdék	101.—
1860. osztrák államsorsjegyek	145.—
Osztrák magyar bankrészvény	958.—
Magyar hitelbank részvény	377.75
Osztrák hitelintézeti részvény	350.50
Osztrák-magyar államvasúti részvény	359.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.50
Német birodalmi márka	58.72 1/2
London vista	119.85
Páris vista	47.67
20 márkás arany	11.55

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Vasárnap, 1896. július 12-én,
a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével
két előadás.

Délután 4 órakor félhelyárakkal:
I N G Y E N É L Ő K.
Népszínmű 3 felvonásban.

Kezdeté 4 órakor, vége 6-kor.

Este fél 8 órakor rendes helyárakkal:
GOLDSTEIN SZÁMI,
a z u j h o n p o l g á r.
Bohózat 3 felvonásban.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap, hétfőn, 1896. július hó 13-án
R I K A.
Operette 3 felvonásban.

Felelős szerkesztő: **CSIPPÉK FERENCZ.**

Pompás
kanári madarak
kittinó dalosok.
Fuvolázók és csattogók.
Mégküldés utánvétellel.
Áruk: 8, 10, 12, 15, 20 márka.
Nyolcz napi próbaidő.
Árjegyzékek, ellátás ingyen.
HERING W., St. Andreasban HARZ 427.
Németország. 143 3—5

Eladó gépek.

Kevéssé használt kijavított 22360. sz. hat ló erejű

Locomobil

és 20506. számú szinte hatos

gőzcseplő

teljes felszereléssel részlet fizetésre is eladó.

Megtekinthető Kádár Gyula gépműhelyében az áruraktár vasut bejáratával szemben, Nagy-Piacz-tér. 3—3

Hirdetmény.

A nagyváradi gőzmozdonyu közúti vaspálya a kir. államvasutakkal egyetértőleg engedve a közönség óhajának, a közúti vasut által a megnyitás napjától naponta közlekedett 10., 9. sz. vonat **július 6-tól csak ünnep- és vasárnap** fogja közlekedtetni, míg e lenben a 14., 13. sz. vonatot, mely eddig csak ünnep- és vasárnap közlekedett, ugyancsak **július 6-tól naponta** fogja közlekedtetni.

A helyesbített zsebben hordható menetrendek minden jegyváltó helyen kaphatók.

Nagyvárad, 1896. július 6.

Az ü. igazgatóság.

Krondorfi savanyuviz.
Stefánia trónörökösne forrás.
— **Kittinó gyógyviz,** —
kedvelt asztali viz.
Nagyváradon: Kádár és Kiss, Janky Antal és ifj. Popper
113 5—18 József uraknál kapható.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment Capsici comp
Ezen hírneves háziszser ellentáll az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzölésésként alkalmazták közönségnél, oszánál, fagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyártója Richter-féle Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárúban kapható; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánpótlás van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).

NAGYVÁRAD-SZÖLLŐSI GŐZSÖRGYÁR

forgalom megnyitási jelentése.

Van szerencsénk tudatni, hogy a Nagyvárad mellett fekvő Pecze-Szöllősön ujonnan épült

SÖRFŐZDÉNKBEN

a forgalom folyó évi augusztus hó 2-án megkezdődik, a mikor is a kiváló minőségű, megfelelő erősen főzött és kitűnően érlett

MÁRCZIUSI és LÁSZLÓ SÖRT

áruba bocsátjuk.

Megrendelések úgy hordók, mint palaczkokban (ládánként 50 palaczkjával) közvetlenül gyárunkból, vagy esetleg Nagyváradon a Nagy-piacz-téri Kereskedelmi Palotában levő városi irodánk útján, haladéktalanul pontosan eszközöltetnek. Nagyvárad városában házhoz szállítva.

Kérve a mielőbbi és minél számosabb szives megbízásokat,

maradtunk kiváló tisztelettel

Nagyvárad-Szöllősi Gőzsörgyár.

145 1-15

Szabott ár!

NEUMANN M.

FÉRFI, FIU- ÉS GYERMEK-RUHA TELEPE

NAGYVÁRAD, KISHID-FŐ (LÉVAY-PALOTA).

TELEFON.

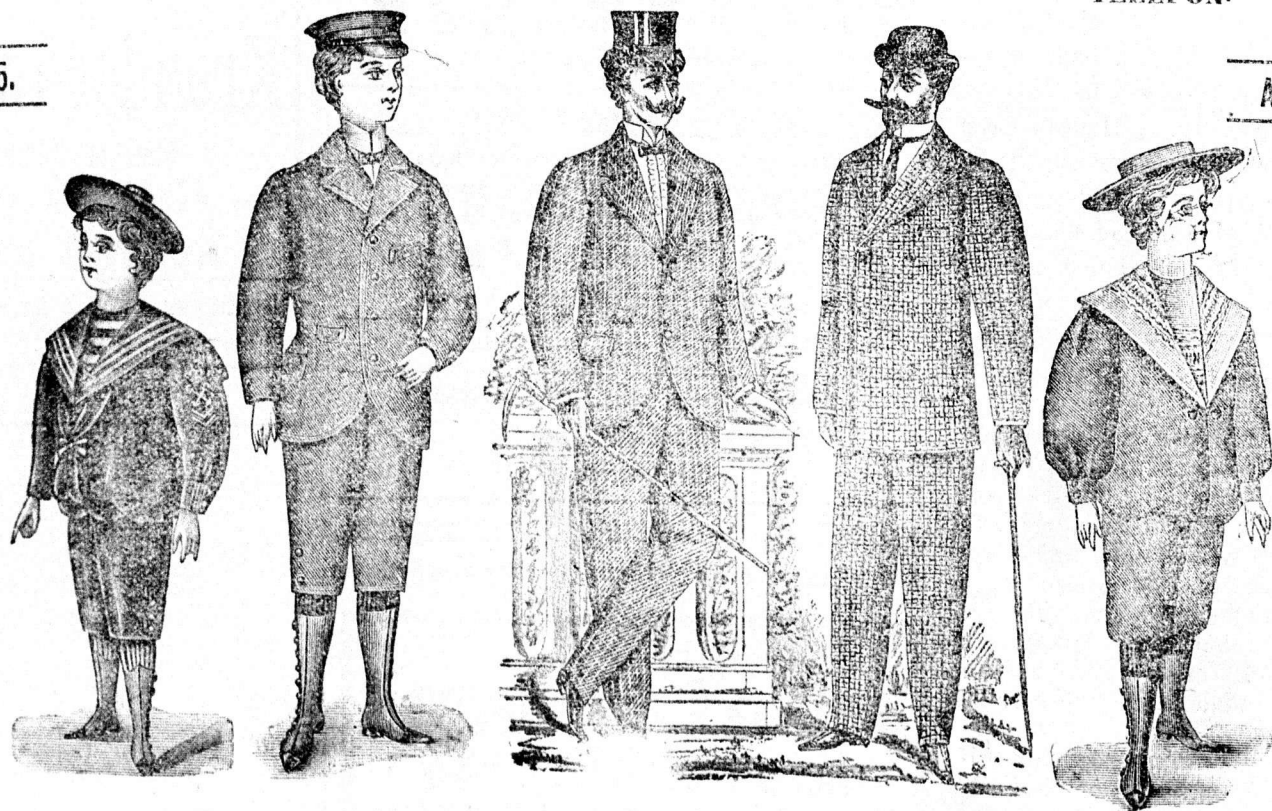
TELEFON.

Alapított 1845.

Alapított 1845.

Raktárak:

Arad,
Temesvár,
Ujvidék,
Pancsova,
Nisch,
Sofia,
Szerajevó,
Szilisztria,
Meran.

Raktárak:

Nagyvárad,
Dobreczen,
Eszék,
Zágráb,
Fiume,
Leibach,
Trieszt,
Becserek,
Beigrád-

Központ: Bécs, Mariahilferstrasse 35. — Bécs, Kärnthnerstrasse 31.

122 10-10

Budapest. Muzcum-körut 1.

Szabott ár!

Mérték utáni megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Szabott ár!